

MAGYAR

3 lei

Taxa postală plătită și
aprobărit Dir. Gen. P.

Nagys. Ramaszetter Róbert urnak
HUNGARIA
Disztér 1-2.
BUDAPEST

Főszerkesztő:
dr Paál Árpád

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP
VI. évfolyam, 12 (1454) szám * Szombat, 1937 január 16

Főmunk...
dr Gyárfás Elemér

Élénk munka a miniszteriumokban

Fontos intézkedések a közigazgatási választások és a sajtó te-
kintetében. — Közgazdasági és pénzügyi jelentőségű tárgyalá-
sok Cancicov, Pop Valér és Negura minisztereknél

Bucuresti. Saját tud. *Iuca* belügyminiszter
Körrendeletet küldött az alája tartozó hivatali
szerveknek, amelyben a közigazgatási törvényt
olyképpen magyarázza, hogy papok és tanítók
jelölhetők a közigazgatási választásokon s csu-
pán primároknak nem választhatók meg. A
belügyminiszter ugyanakkor elrendelte, hogy
azokra a kocsmárosokra nézve, akik a közsé-
gektől bírák vendéglőjüket bérben, szigoruan
alkalmazni kell a közigazgatási törvény előír-
sait a választásoknál.

Bucuresti. Saját tud. Péntektől kezdve a
belügyminiszter felfüggeszti az új lapok és
folyóiratok engedélyezésére vonatkozó meg-
szorító rendelkezéseket. A kéréseket azonban
esetről-esetre nagyon szigoruan bírálják el.

ÚJ TÖRVÉNY KÉSZÜL A BÜRZE MEGSZERVEZÉSÉRŐL.

Bucuresti. Saját tud. Az ipar és kereske-
delemügyi minisztériumban bizottság ült
össze *Pop Valér* elnökletével a börze szerveze-
téről szóló törvény módosításának előkészíté-
vére.

GABONAÉRT ÉS SERTÉSÉRT CSERÉBE GÉPEKET KINÁL NÉMETORSZÁG

Bucuresti. Saját tud. Szerda délelőtt *Ne-
gura* szövetségi minisztert, aki egyúttal a
gabonaértékesítési hivatal vezetője is, felke-
reste a német importőrök egy küldöttsége, a
bucuresti német követség kereskedelmi attasé-
jának vezetésével. A küldöttség javasolta, ke-

ressen Románia megoldást 5—10 ezer vagon
buza, 1000 vagon rozs, 20 ezer sertés Német-
országba való szállítására. Ezzel szemben Né-
metország ellenértékként Romániának olyan
nehézipari termékeket szállít, amelyeket nem
gyártanak Romániában.

JAVASLATOK A HITELÉLETRŐL SZÓLÓ TÖRVÉNYTERVEZETHEZ.

Bucuresti. Saját tud. A romániai bankok
szövetségének egy küldöttsége jelent meg teg-
nap *Cancicov*nál, amely emlékiratot nyújtott
át a hitelélet föllendítésére vonatkozó törvény-
tervezet tárgyában. *Cancicov*, aki már teljesít-
ette a Bankszövetség egy korábban benyújtott
emlékiratának néhány kérését, megígérte,
hogy tanulmányozni fogja az ügyet.

A LEN ÉS KENDER TERMELÉSE ELŐMOZDÍTÁSÁRA ÁLLAMI SZÜVŐFONÓ VÁLLALAT LÉTESÜL.

Bucuresti. Saját tud. A kormány gazda-
sági bizottsági ülésének határozata alapján
tegnap este albizottság ült össze, amely elhatá-
rozta, hogy a hazai kendertermelés serkenté-
sére a len- és kendertermelés industrializálá-
sával nagy jövedelmezőséget fog biztosítani az
állam a termelőknek. E célból egy szűkebb
bizottság tervezetet dolgozott ki, új szövőfonó
vállalat létesítésére. Az új vállalat, amely az
állam támogatásával létesül, széleskörű akciót
kezd a len- és kendertermelés fejlesztésére és
értékesítésére, amit egy ecélből hozandó tör-
vény is elősegít majd.

Mussolini és Göring órák hosszáig tárgyaltak a német-olasz közösérdekű kérdésekről

Az angol-olasz tengeri megállapodás nem érinti Berlin és
Róma együttműködését. Német repülőgép-támpont a Föld-
közi-tenger egyik szigetén

Rómából jelentik: Mussolini és Göring,
porosz miniszterelnök tanácskozásai csütörtök
délben 1 órakor kezdődtek a Palazzo Venezia-
ban. Egyórás tanácskozás után a megbeszélé-
seket félbeszakították és délután 5 órakor
folytatták.

Az angol Reuter-iroda Rómából lapott
írtesülése szerint *Mussolini* biztosítani fogja
Göring útján a német kormányt, hogy az Ang-
liával kötött földközi-tengeri megállapodás
semmi irányban nem gyengíti a Róma és Ber-
lin közötti kapcsolatokat és az olasz-német
együttműködést.

A tárgyalások során a spanyol kérdéssel
kapcsolatban szöbakerülnek azok a vádasko-
dások is, amelyeket a francia sajtó spanyol
Marokkóval kapcsolatban Németországgal
izemben hangoztatott.

Spanyol Marokkó megszállása bárki

réséről történnek is, beleütköznek
az angol-olasz földközi-tengeri megál-
lapodásba, mely a jelenlegi helyzet
fenntartását alapelveként írta elő.

A mostani német-olasz tárgyalásokon szó-
bakerül Németországnak az a kívánalma is,
hogy ő a maga légijárait meg akarja hosz-
szabítani kelet felé. Repülőterhez is akarnak
jutni az Olaszország birtokában lévő Dodeka-
nezos szigetek egyikén. Ez az igény már bizo-
nyos nehézségekbe ütközik, mert vitatni lehet,
hogy a Földközi-tengeren egy német repülő-
állomás létesülése nem érinti-e az ottani ural-
mi helyzet jelenlegi állapotát? Valószínűleg
úgy találnak megoldást, hogy a repülőter olasz
tulajdonként létesülne, s csak kereskedelmi és
polgári utazási célokra engednének ott a né-
meteknek bérletet.

(Tudósításunk folytatása a 3-ik oldalon.)

Összhang az állami és egyházi erők között

Szerte a világban mindenütt mutatkoznak
olyan jelenségek, melyek az állami és egyházi
erők közti feszültségek nyílt vagy lappangó
állapotait mutatják. A nagy nyugati államok
legkevésbé kivételek e kulturharcos nyugta-
lanságból. Franciaországban évek óta tart a
bírközás, Németországban kitörően van a
szakítás, Spanyolországban ki is tört templom-
gyújtó robbanások és véres testvérháborúk
alakjában. Európa nagy keleti felében pedig a
kulturharc az egyházi élet elnyomásával vég-
ződött, s a hithűség csak rejtve, minden nyíl-
vánosságtól elvonulva tud élni. Egyedül az
európai középterületeken mutatkozik bizo-
nyos nyugodt, történelmileg kiérelődött egyen-
súly az állami és egyházi erők között.

Ebbe a középeurópai egyensúlyba tartozik
a mi államunk is. Itt még erős hagyományok
vannak, melyek az egyházi élet történelmi
múltját és megalapozásait tisztelik, s az abból
folyó szerves növekvéseket nemhogy bántani
akarnák, de inkább elősegíteni kívánják. Az
ilyen közszellemnek természetes megnyilatko-
zása az, hogy amikor Románia nagy állammá
lett, s a területi kiegészülések új népeleteket
és azokkal új egyházi szervezeteket is hoztak
az államba: ezekkel az új egyházi alakulatok-
kal a kormányzatok leghamarabb keresték az
összhang megteremtését. A néptöbbségi és
népkisebbségi egyházi élet így nemcsak az egy-
más iránti türelem passzivitásában, de a közös
erkölcsi rendeltetés fölismérésében is igyeke-
zett arra, hogy egymás elfoglalt helyeit köl-
csönösen tiszteletben tartsa. Ez az egymás
mellett elhelyezkedő egyházi állapot az állam
különböző népeinek lelki nyugalmát is üdvö-
sen szolgálta, tehát ez a lelki megnyugvás lett
az állam és az egyházi élet közötti viszony ál-
talanos jellemzője.

Az ilyen általános összhangból növekedett
elő a katolikus egyházzal való konkordátum,
s a protestáns egyházak történelmi önkor-
mányzatának elismerése. A protestáns egyhá-
zak közül a reformátusok és a magyar luther-
ánusok új egyházkerületi szervezethez is jut-
hattak, vagyis bizonyos fejlődés is mutatkozott
az egyházi önkormányzat életében. Az ilyen
örvendetes jelenségek közé tartozott legutóbb
az is, hogy az ujonnan választott ardeali re-
formátus püspök esküdtételénél Ófelsege, a ki-
rály a maga legfőbb védelméről biztosította a
reformátusokat.

Hasonló legfőbb védelem elvének a kife-
jezése a katolikusokkal kötött konkordátum
is. Ebben az ünnepélyes okmányban is az ál-
lam részéről Ófelsege, a király biztosítja a ka-
tolikus hívők egyházszerzetének fennmara-
dását, továbbá azt, hogy hitápolásuk intézmé-
nyeit, s egyéb iskolai és nevelő intézeteiket
fennarthatják, fejleszthetik, saját maguk igaz-
gathatják és mindezekben a saját népnélvüket
megőrizhetik és szeretettel gondozhatják. Mi-
kor pedig a konkordátum pár év előtt az ar-
deali katolikusok régi önkormányzati alakula-
tának, az ugynevezett Státusnak az ügyében
értelmezésre szorult, akkor is a konkordátum
pótlása újabb egyetértés volt az állam és az
egyház között.

Ezt a helyzetet a parlament is a konkor-
dátumok ismételt ratifikálásával csak megerő-
sítette. A katolikus magyar népkisebbségnek

is tehát bízni kell ezekben a jogi, sőt erkölcsi megalapozásokban. Sőt tovább mehetünk, s azt is nyugodtan mondhatjuk, hogy a konkordátumok nemcsak jogi és erkölcsi alapot létesítettek a romániai katolikusok részére, s köztük a magyar katolikusok részére is, — de politikai alapot is. Vagyis olyan megalapozást, mely irányadó és folytonos meghatározó az ország kormányzatára, s amelyhez egyéb, világi vonatkozású intézkedésekben is alkalmazkodni szükséges.

A konkordátumnak ezt a jelentőségét véve alapul, nem mondhatjuk szerencséseknak az olyan törekvéseket, melyek a katolikus intézmények és intézetek jogi helyzetének a megengedését és bizonytalanítását akarják. Etekinthetben az a kitartó munkásság, amit Ghibu Onosifor egyetemi tanár különösen a magyar katolikusok történelmi hagyományu életével szemben végbevisz, — igen eltévesztett irányu. Ami ellentörténelmet a professzor ur a valódi történelemmel szemben kidolgoz, az nem szolgálja az állam és egyház közötti jóviszonyt, hanem a romániai eddigi egyházpolitika nyugodt irányának a megzavarására fog vezetni.

Onnan jut eszünkbe ez a megjegyzés, hogy a professzor ur célzatos adathalmazásai most a simleui minoritarend egyik régi épületének a tekkönyvi elvételt idézték elő. Államutódlás címén történt ez az elvétel, holott az előbbi állam is már elismerte, hogy egy Bach-korszakbeli tekkönyvezés tévesen írta az államra az illető épületet. A történelmi adathalmazokból türelmetlen célatossággal azt is ki lehet olvasni, hogy a Bach-korszakbeli tekkönyvezés nem volt téves és így arra kell visszatérni. Ha azonban az államutódlás jogi alapjára helyezkedünk, akkor az államutódlás kiterjed arra is, hogy az előbbi állam már a saját javára szóló tekkönyvezés téveségét elismerte. Az államutódlás nemcsak jogokat foglal magában, hanem az előbbi állam kötelezettségeinek az áthámlását is.

Azonban, hogy ezt szenvedélymentesen átérthessük és tisztázassuk, s hogy ne alakuljon ki egyoldalú közvélemény, avégett a Ghibu professzor szorgalmas munkájának hasonló szorgalmas munkával való ellensúlyozása szükséges. Akkor kiderül, hogy a Ghibu-féle ellentörténelem adataiból mi az, ami komolyan, tudományosan, s úgy jogi, mint politikai szempontokból helytálló. De kiderül az is, ami helytelen és szemkápráztatásaival még a magasabb jogász körököt is megtéveszti.

Az állam és egyház közötti élet nyugalma okából is legfőbb szükségünk van arra, hogy ez a felderítő és tisztázó folyamat meginduljon. A „Premontreiek póré” című multkori cikkünkben már rámutattunk, hogy az Akcio Katolika keretén belül erős albizottságnak kell alakulnia, mely jogászok és történészek

alapos és szakadatlan munkájával kezdje meg a katolikus vagyonokért a védekezést. Világosítsa föl a jóakaratu közvéleményt, s a megtévesztések áramlatából mentse ki azokat a javakat, amikhez egyházi életünknek annyi történelmileg megalapozott jogos érdeke fű-

ződik.

A simleui minoriták újabb esete újabb intőjel arra, hogy egyházunkért ezt a védekező munkát már nem halaszthatjuk. A magasabb állami érdekek is csak jó szolgálatot tesznek vele, ha ebben tovább nem késlekedünk.

Középkeleti államszövetség, ami meghiusult

Az arab államok és a törökök közt nem tud megegyezés létrejönni. London és Moszkva birkózása a háttérben

Jeruzsálemből jelentik: Beirútból érkezett megbízható közlés mondja, hogy a középkeleti államszövetség ügyében Törökország, Irak, Iran és Afganisztán között folyt tárgyalások a Törökország és Irak közötti áthidalhatatlan ellentétet meghiusultak. A török kiküldöttek négy nap előtt elutaztak Teheranból, hogy új utasításokat kérjenek. Ezzel azonban — úgy látszik — csak leplezni akarják a tárgyalások végleges félbeszakítását.

Beavatott körök úgy látják a helyzetet, hogy a túlnyomóan arab-jellegű szövetség a szovjet érdekkörébe tartozott volna Angliával

szemben. A törökökre is azért lett volna szükség e szövetségben, hogy a Moszkvához való kapcsolat rajtuk keresztül erősebb legyen. Hogy éppen a törökök szakítottak a szövetség-szervező tárgyalásokkal, ez Anglia ankarai győzelmét és Moszkva vereségét jelenti.

Moszkvából jelentik: A most beterjesztett költségvetés szerint a szovjet hadügyminisztérium költségvetése egyötöde az egész költségvetésnek, amelynek végösszege 20 százalékkal emelkedett a multévihez képest. Az elmúlt évben a költségvetés végösszege 80 milliárd volt, az idei 97 milliárddal szemben. Egyidejűleg jelentős hadügyi befektetéseket hajtanak végre, mert a békéltérszámot 900 ezerről 1 millió 300 ezerre növelik.

Figyelem!

Soha nem hallott olcsó áron szerzhető be a neves rádiószónok

Lóth Tihaméc

összes legiválóbb művei.

Mélyen leszállított árak! Ritka alkalom!

Prédikációs könyvek:

Krisztus király	340 h. csak	240 lei
Tízparancsolat I.	340	240
Tízparancsolat II.	340	240
Hiszek egy Istenben	340	240
Hiszek Jézus Krisztusban	340	240
Hiszek az egyházban	340	240
A szenvedő és győzdelmes Krisztus	340	240

Vidéki megren feléseknél plus 15 lei portó

Részletfizetési kedvezmény.

Megrendelhető:

Kapható könyvosztályunknál

Csehszlovák előadás Bécsben a dunai államokról

Vavreka volt követ mondja, hogy az általános gazdasági föllendülés a közeledést fogja elhozni

Bécsből jelentik: Vavreka, volt bécsi és budapesti csehszlovák követ csütörtökön a bécsi kereskedelmi kamara meghívására előadást tartott a dunai államok gazdasági közeledéséről.

Vavreka az utóbbi időben jelentkező gazdasági föllendülésről beszélt, ami egyformán észlelhető valamennyi utódállamban. Hangoztatta, hogy ez a gazdasági javulás kötelességvé teszi a dunai államoknak, hogy ismét felvessek a dunai együttműködés kérdését, amelyet a gazdasági válság éveinek rengeteg gondja letörtölt a napirendről.

A dunai államok közeledése a volt csehszlovák követ szerint most már csak idő kérdése.

A vándor Iria: Pusztai Sándor

Sétáltam a kertben, borus kora-este volt, néha hűs szél vágott az arcomba s hozta az eső illatát.

Valami gyerekféle ült künn az Árok szélén. Legénynek is beillett volna. Fejét kezébe hajtotta és meg se moccant. Zsák volt mellette s kőműves szerszámok nyelje látszottak ki belőle.

— Egy utas... — gondoltam. — Egy a sok közül...

Eső kezdett szemetelni. A vándor megmozdult. Körülnézett. Meglátott. Néztük egymást. Aztán lassan elfordította a fejét.

Az eső jobban megereedt. És a vándor megindult tétovázó léptekkel felém. A kapu ajtaja zárva volt, onnan szólított meg.

— Isten áldja meg... engedjen be, hideg van, megfázok...

Beengedjem?

Odamegyek a kapuhoz. S csak úgy félvállról odavetem:

— Nem ismerlek öcsém, nem tudom ki vagy?

Azunk. Gyorsan beszélünk.

— Munkát keresek... — mondja. — Három indultunk el... Én hátra maradtam. A többi vonattal ment. Hideg van... a szél fúj, az eső esik... Ilyen időben kint töltsem az éjszakát? Az Isten áldja meg... Adjon szállást!

— Van igazolványa?

— Munkakönyvem...

S már adja is. Keze ázott. Látom. Olvasom. Visszaadom. Szemébe nézek. Hull a könnye.

Beengedem. Fut a batyujáért. Boldog. Mosoly szökik a szemébe.

— Ettél-e? — kérdezem odabent.

— Bizony régen.

Feleségem elébe tesz kenyeret, szalonnát. Eszik. Nem mohón, de látom, hogy jólesik.

Közben beszél, hogy a sok rossz ember miatt szenved a jó is... Őt a két bátyja kismizte kis vagyonkájukból. Most szerződötték állandó munkásnak és oda igyekeznek. Két társa, akikkel elindult, vonattal mennek. Ő gyalog vágott neki az utnak. Ugy beszéltek meg, hogy majd találkoznak.

Nézem és fáj a lellem. Most már örülök, hogy azzal tettem jót, aki megérdemli.

Aztan fekdüni indul.

— Az istállóban most nincsenek lovak, csak friss szalma van. Ott jó helye lesz.

Indulna. Kalapját forgatja a kezében. Az ajtónál topeg. Valamit akar. A lelkében tusakodik. Végre megfordul. Leteszi kalapját a székre s kigombolja a kabátját. A belső zsebéből kivessz valamit. Lapos, újságpapírba gondal csomagolt kincset a kezébe teszi. Csomagolja kifelé.

Primitív kézimunkával körülsegett sebkezdő volt. Selyemből...

— Ezt... — s nyújtja a feleségem felé, — magának adom...

— Legényke... — gondolom. S nézem a kendőt. V. J. van behimezve. S egy galamb

— Unokahugomtól kaptam... — szól a fiu. Nézzük és mosolygunk. Szabodik. Legényke... Szegény. Milyen jó fiu!

— Köszönöm... — mondja a feleségem. — Tekintse úgy, mintha elfogadtam volna. Mintha itt lenne nálam. De tegye el és vigyázzon rá!

Soha senkinek meg ne mutassa! Erti?

Nem értette. Erősködött. De aztán mégis meggyőztük őt.

— Hát menjen s aludjon jól!

—

Két év mulva magas legény, vidám, látor.

— belép az udvaromba. Kerékpáron jött a város felől. Kerékpárja az uton. Kezében paprikás zacskó s félliteres.

— Vegyenek paprikát! — szól és úgy tesz, mint aki bizonyos abban, hogy vesznek tőle.

— Nem kell! feleli riadtan a feleségem. — Nem kell! nem veszek magától! Téglaporról keveri, erős, rossz! Nem kell! Multkor is becsapott. Magától vettem a piacon...

A legény hallgat a szóáradatra s mentegőtőzik.

— En nem... En tölem nem... En nem árultam...!

— De, magától! — pattog a feleségem. — Emlékszem magára, az arca ismerős!

A legény lélegzetet kap. S elmosolyodik.

Sűrű köd Madrid felett

A nemzetiek elfoglalták a Malaga melletti Estapona várost. — Az orosz beavatkozás csak iokozódik

Madridból jelentik: A spanyol főváros körül csütörtökön szüneteltek a harcok. Olyan sűrű köd ereszkedett le Madridra és környékére, hogy tíz lépésnyire sem lehetett látni. Las Rozasnál kisebb járőr csatározások voltak, amelyekbe a vörösek részéről öt harci kocsi is beleavatkozott. De ezek végül is tévedésből egymást árasztották el ágyutűzzel.

Gibraltárból jelentik: A Reuter iroda megerősítetlen hírek alapján arról számol be, hogy a nemzetiek 20 ezer főből álló hadserege elfoglalta a Malaga mellett levő Estaponát. Estapona kisebb város a tenger partján.

HARMINCHAT MÁZSA UJABB HADIANYAG OROSZORSZÁGBÓL A SPANYOL VÖRÖSEK RÉSZÉRE.

Ankarából jelentik: Csütörtökön két spanyol hajó haladt át a Dardanellákon. Az egyik 1600, a másik 2000 tonna hadianyagot szállított a spanyol vöröseknek. Szerdán szintén áthaladt három gőzös a Dardanellákon. Az egyik két repülőgépet, 25 ágyút, 15 tankot és 1200 tonna hadianyagot szállított Odesszából Alicanetba. A másik kettő szintén hadianyagot szállított a spanyol vöröseknek.

MOSZKVAI DIKTÁTOR KATALÓNIA FÖLÖTT.

Londonból jelentik: Az *Ewening Standard* tudósítást közöl arról, hogy milyen összeköttetés áll fenn a katalán kormány és a szovjet között. A lap szerint a katalán kormány elnöke most már tulajdonképpen a szovjet konzul, aki eddig a cseka elnöke volt.

A Companis-kormány semmilyen intézkedést nem tehet önállóan, hanem kénytelen előzőleg minden elhatározását bemutatni a szovjet-konzulnak.

A valenciai kormány elhatározta, hogy megváltoztatja az állampolgársági törvényszakaszokat, hogy spanyol állampolgárságot adhasson azoknak a külföldieknek, akik a vörösek oldalán harcolnak.

A KÖNIGSBERG ELFOGOTT KÉT VÖRÖS HAJÓT, S ÁTADTA A NEMZETIEKNEK.

Bilbaóból jelentik: A „Königsberg” német cirkáló a legutóbb elfogott 2 spanyol vörös kormányparti hajót átadta a spanyol nemzeti hatóságoknak. Előzőleg a két hajó legénységét a vörösek birtokában lévő Gijón kikötőben partra tették. A harmadik elfogott hajót a né-

— Igen, ismerős lehet... De nem a piacról...

Feleségem csendesebb hangon beszél már. Látja, hogy a legény nem olyan tolatkodó, mint sok más, akik napjában bejönnek valami ürüggyel a tanyába. Időt rabolni. Alig lehet őket lerázni a nyakukról...

— Hát honnan ismerem magát?

A legény mosolyog s rámutat az istállóra.

— Onnan, a! A szalmás istállóból...!

— Szalmás istállóból...? — esdülködik a feleségem.

— Igen! — érsködik ő. — Mikor ott aludtam!

— Ahá...! Maga az...?

— No hát akkor hogy adja a paprikát?

— Tudtam, hogy vesznek! — vidu! fel.

— Adjon hát belőle!

Mosolygunk, nézünk. Szemléljük a legényt. Igen... Leleményes, talpraesett, életrevaló... Elni fog. Mert munkával keresi meg a kenyerét. Ő megtalálta a gazdasági károsból a kibontakozást, a maga részére...

Aztán elmondja még, hogy kibékült a testvéreivel... Hogy paprikát természetnek a k's földjükn.

— Hát a zsebkendő...? — érdeklődik a feleségem. — Megvan-e még?

— Meg... — pirosodik a legény.

— Hát az, aki magának adta?

— Az is...

— Lesz-e lagzi?

A legény köszön s távozóban visszakiáltja:

— Lesz bizony!

metek Cadiz kikötőben adták át a nemzetieknek.

ANARCHISTA ÖSSZEESKÜVÉS BARCELONÁBAN.

Párizsból jelentik: A *Matin* jelentése szerint a francia határon hírek terjedtek el arról, hogy Barcelonában anarchista összeesküvést lepleztek le. Az összeesküvés *Passionaria* aszszony és *Prieto* miniszter ellen irányult. *Prie-*

Nagy légi támadást intéztek a nemzetiek több város ellen

Teneriffából jelentik: A nemzetiek rádióállomásának jelentése szerint a nemzeti csapatok repülőgépei csütörtökön bombázták Malagát, Cartagenát, Valenciát, Barcelonát, Bilbaót, Santandert és Gijont.

A guadarramai és aranjezi szakaszon gépfegyver és ágyutűz volt.

ADÓS MARADT A VÖRÖS KORMÁNY KÉT AMERIKAI PÍLÓTÁNAK.

Londonból jelentik: A *Daily Mail* newyorki jelentése szerint *Acoscat*, a híres amerikai repülő és *Berry* őrnagyot, akik a spanyol népfrent oldalán repülőszolgálatot teljesítettek,

tot azzal vádolják, hogy *Rosenberg* szovjet nagykövet bizalmi embere.

A *Caballero*-kormány úgy határozott, hogy miniszteri tárcát ad *Passionariának*. Az anarchisták ezért elhatározták, hogy az asszonyt elteszik láb alól.

ANGOL KATONAI KÜLDÜTTSEG ELLENŐRZŐ LÁTOGATASA A SPANYOL-MAROKKÓBAN.

Londonból jelentik: Csütörtökön a spanyol-marokkói Céuta kikötőben horgonyt vetett egy angol torpedóromboló, amelynek tisztjei a marokkói spanyol kormánybiztos meghívására a legközelebbi napokban bejárják Spanyol-Marokkót, hogy személyesen győződjenek meg az idegen invázióról terjesztett hírek alaptalanságáról.

Amerikába visszatérésük után *vádtanárs* *elő* állították. A repülő elmondották, hogy Hamburgban kapták meg a toborzó felhívást, mire Spanyolországba utaztak. *Ott azonban rossz viszonyokat találtak s a vörös kormány nem fizette meg nekik az ígért összeget, így, hogy most is mindegyiküknek 6 ezer dollárral tartozik.*

A *Daily Herald* newyorki jelentése szerint a jövő héten ötszáz amerikai önkéntes száll hajóra Spanyolország felé, hogy a vörös kormány csapataiban harcoljon, annak ellenére, hogy a külügyi hivatal a polgári jogoknak megvonásával fenyegette meg őket.

Németország és Olaszország nem tűri, hogy Szovjet-Oroszország behatoljon a Földközi-tengerre

Göring római látogatásának igazi célja

Rómából jelentik: A *Stefani*-iroda diplomáciai tudósítója megerősíti, hogy *Göring* porosz miniszterelnök római látogatása teljesen magánjellegű. Az angol jegyzékre adandó válasz megvitatása rendes diplomáciai úton megy végbe. Az angol részről fölvetett kérdéseken kívül eső nemzetközi problémák megvitatása sem időszerű most.

Az utazáshoz fűzött találgatások és magyarázatok tehát teljesen helytelenek.

Azok a tanácskozások, amelyeket *Göring* az olasz vezető politikusokkal folytat, a két nemzet jó barátságának rendes keretei között

mozognak. Az olasz-angol egyezmény megjavította a földközi-tengeri légkört és megszüntek a spanyol Marokkóval kapcsolatos célzatos híresztelések is. Mindezek alapján arra a következtetésre lehet jutni, hogy

az európai légkör egyetlen veszedelme ezidőszerint Szovjet-Oroszországnak a Földközi-tengerre való behatolása,

amit semmiesetre sem lehet tűrni.

E probléma tekintetében az olasz és német álláspont teljes összhangban van egymással, mert mindketten meg akarják védeni Spanyolország területi épségét minden moszkvai feljorgatással szemben.

Párizs úgy tudja, hogy Rómában fontos döntéseket hoznak a spanyol-ügyben

Párizsból jelentik: A francia sajtó nagy fontosságot tulajdonít *Göring* római látogatásának. Az általános francia nézet — az olasz ellenkező híradásokkal szemben — az, hogy

Rómában fontos döntéseket hoznak a spanyol ügyben.

A *Jour* római jelentése szerint olasz hivatalos körökben kijelentették, hogy *Göring* és *Mussolini* megvitatatta a legutóbbi angol jegyzékre adandó választ tervét. *Valószínű, hogy a választ még szombaton átnyújtják Londonban.* Németország és Olaszország egyaránt óhajtja a földközi-tengeri és spanyolországi statusquo fenntartását, *nincs szó tehát német és olasz terjeszkedési szándékról.*

A két ország Franco-tábornok támogatásával csak Nyugat-Európát oltalmazza a bolsevista veszedelemtől.

Az *Oeuvre* szerint a nagyhatalmak külügyminisztériumaiban egyre jobban átérzik a római tanácskozás nagy jelentőségét. Ezekon

dől el a spanyol polgárháború időtartama. *Dr Schacht* birodalmi bankelnök párizsi látogatásának időpontját azért nem tűzték most ki, mert az utazás éppen *Göring* és *Mussolini* tárgyalásainak eredményétől függ.

Londonból jelentik: A *Daily Mail* római jelentése szerint *Göring*, *Mussolini* és *Ciano* főként a spanyol helyzetről tanácskozott. A lap szerint az államférfiak a tárgyalások folyamán elhatározták, hogy Németország és Olaszország megakadályozza a további önkéntes és hadianyagküldést Spanyolországba. Rómába azt hiszik, hogy

Franco tábornok újabb támadása a madridi és malagai szakaszon, azt eredményezi, hogy teljesen kiűzik a vöröseket Spanyolországból,

kivéve Katalóniát. Ha kitűnne, hogy Franciaország és Szovjet-Oroszország továbbra is segítségben részesíti a spanyol népfrentot, akkor Németország és Olaszország is újból megfontolás tárgyává teszi a kérdést.

Kelet és Nyugat kultúrájának középpontja várja az eucharisztikus világkongresszust

Manila, január hó.
A napokban szállt föl a „Conte Rosso“ luxusgőzös fedélzetére a hivatalos pápai küldöttség Dougherty bíboros vezetésével, hogy eljusson a Filippi-szigetek fővárosában, Manilában, tartandó XXXIII. Eucharisztikus Világkongresszusra. Ugyanezen a hajón utazik több bíboros is, számos érsek, püspök és prelátus és egy huszonnyolctagú küldöttség, amely már Cénuban szállt a hajóra a középeurópai és felsőitali küldöttségek tagjaival együtt, míg majdnem ugyanebben az időben más kikötővárosokból is indulnak hajók a kongresszus résztvevőivel, francia, angol, holland katolikus résztvevőivel.

Természetes, hogy Amerikából megint külön csoportok indulnak, hiszen a Filippi-szigetek bár most már önálló államot alkotnak, mégis amerikai befolyás alatt állanak és az ősi tagl kulturát, amely a főváros nevében is kifejeződik — Manila ugyanis annyit jelent, hogy a „bozótok városa“, — a régi spanyol befolyás után teljesen hatalmába kerítette az amerikanizmus.

A malajai szigetcsoporthoz ez a legjelentősebb helye, amely körülbelül hétezer szigetből áll — közöttük csak tizenegy van nagyobb, — szellemileg egészen amerikai befolyás alá került.

A legnagyobb és legfontosabb sziget Luzon és ennek főhelye Manila, a mostani Eucharisztikus Világkongresszus székhelye. A kereszténység régóta gyökeret vert itt, hiszen Manila 1579 óta püspökség, 1595 óta pedig érsekség, amelynek egész területén közel másfél millió katolikus lakik. De ezen túlmenően is nagy jelentőségű katolikus intézményei vannak, így: a dominikusok Szent Tamás egyeteme, a jezsuiták Athenaeuma, a bencések Beda-kollégiuma és az Iskolatestvérek Lascal-kollégiuma.

A Filippi-szigetcsoporthoz egyike a földgömb legérdekesebb alakulásának. Vulkanikus eredetű és ezt mutatják a heglánok, amelyek a korallszirtek által megszakított szigetcsoporthoz keresztlívonulnak. A legmagasabb csúcs

az Apo, amely 1200 méter magasságra emelkedik.

A sziget őslakói a „filippinók“, malajai származásúak, az ősi nyelv az irodalmi tagl. A többség, kilencven százalékban katolikus, ami az eredeti spanyol hódoltságának köszönhető. A lakosság azonban nagyon vegyes összetételű, mert többféle bevándorlás történt, különösen Afrikából. A szigetek meglehetősen sűrűen lakottak és ez a népesség legfőképpen mezőgazdasággal foglalkozik. Különös jelentősége van a gyapot- és dohánytermelésnek, de a halászat és hajózás is fontos foglalkozási ága a manilaiaknak.

A Filippi-szigeteket Európa számára 1521-ben Magelhães fedezte fel és később neveztek el II. Fülöp spanyol királyról, akinek nevében spanyol birtokká tették. Ez is maradt a spanyol-amerikai háborúig, amikor az amerikaiak 1898-ban elfoglalták a szigeteket, de bizonyos önállóságot hagytak meg az akkor megalakult köztársaságnak. Az 1935-ös év folyamán aztán Amerika teljesen lemondott a Filippi-szigetek fölött gyakorolt fennhatóságáról s elismerte azok önállóságát. Az új köztársaság elnöke, Manuel Queson lett, aki azonban teljes mértékben fenntartotta az Egyesült Államokkal való jóviszonyt.

A kereszténység a Filippi-szigeteken mindig a Magelhães által történt felfedezése után gyökeret vert és az egyházi hierarchia olyan erősen alakult ki, hogy XIII. Leó pápa 1902-ben újabb püspökségeket állított fel, elismerte több egyházi rendnek letelepedését és ezt a régi missziós területet teljesen bekapcsolta a Világegyház életébe.

Maga a főváros, Manila nem fekszik a tengerparton, hanem onnan csak keskeny csatornán keresztül közelíthető meg. Lakosságából sok a kínai, de európaiak is nagy számban laknak. A belső város teljesen modern és egy pár gyönyörű középülete van. Ezek mind alkalmasak lesznek arra, hogy a Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus különféle gyűléseinek helyet adjanak.

Trockij a „bolygó bolseviki“ vasládákban vitte magával az aranyat Mexikóba

Tampico Mexikóból jelentik: Trockij, a menekülő népbiztos, aki a „Ruth“ gőzös fedélzetén Mexikóba érkezve, komoly gondot okoz a közbiztonsági szerveknek, mert az ifjú kommunisták máris tüntetéssel fogadták, ismét nyilatkozott, még pedig keményen Sztalin ellen.

— Mexikóba megyek, hogy ott új életet kezdjek. Az utóbbi években úgy vigyáztak rám, mint fogolyra és az életem úgy telt el, mintha fogházban ülnék. Itt a világ másik végén, remélem, hogy nyugalmat találok majd.

— Ön el akarja itt felejtetni a multat?

Élet — regény.

Hét ős, egy tavasz

Hét asszony-élet, hét ős, küzdelmes élet mutatja be az írónő: NAGY ÉDA, finom megfigyeléssel és sok közvetlenséggel egy fiatal leány napsugaras boldog életének egyik kapcsán.

Ara 35 lej és portó.

Megrendelhető könyvostályunknál

— Nem! Nem akarok csendben maradni! Nem akarom elfelejteni azt az igazságtalanságot s azokat a rágalmakat, amelyeket Sztalin szórt rám. Magammal viszem az utolsó kilenc év történetét. Ebből ki fog derülni, vajjon tényleg konspiráltam-e a szovjet ellen.

— Remélem, hogy meg tudom majd győzni ellensegeimet is és be fogom bizonyítani, hogy szavam súlyos letaszítja Sztalint trónjáról. A világ elé fogom tárni azokat a bizonyítékokat, amelyekből kiderül, hogy milyen bomlasztó tünetek jelentkeztek a szovjetköztársaságban.

— Mit akar ön Mexikóban csinálni?

— Folytatom megkezdett munkámat — válaszolta Trockij. — Mexikóban vannak még régi híveim és barátaim, akik segítségemre lesznek nagy munkámban, amellyel a 4-ik Internacionálét akarom előkészíteni.

Trockij a hajón hatalmas vaspántos ládát visz magával. Ugy értesülünk, hogy ezekben mintegy 10—15.000 font aranypenz van, amelyet hívei és követői adtak össze az egész világon. Arról is értesültem, hogy Saint Louis kerületében kis villa áll Trockij rendelkezésére.

Fokozatosan kivonják a forgalomból az ezüst-százlelieseket

Bucurestiből jelentik: A pénzügyminisztérium rendeletet küldött a pénzügyigazgatóságok pénztáraihoz az ezüst százlelieseknek a forgalomból való fokozatos kivonására. A rendelet szerint a főpénztárakhoz és az adóhivatalokhoz kerülő ezüst százlelieseket ezután a pénztárak nem fizetik ki újból a feleknek, hanem ötszáz csomagokban beszállítják a Banca Nationala-hoz és így azok nem kerülnek újból forgalomba. A rendelet azt is előírja, hogy az ezüst százlelieseket jól vizsgálják meg a kincstári hivatalokban, nehogy esetleg hamisítványok kerüljenek az állampénztárba.

Az új sajtótörvényjavaslatot ismét nem fogadja el Bratianu Dinu

Bucurestiből jelentik: Mint ismeretes, a sajtótörvény tervezetét első formájában elvetették. Ebben nagy érdeme van Bratianu Dinunak, a liberálistájtár elnökének, aki a leghevesebb ellenállást fejtette ki. Szó volt arról is, hogy végleg elvetik a sajtótörvény reformtervét. Az igazságügyminiszter azonban a hír ellenére máris elkészült a második, módosított új sajtótörvény-tervezettel, melyet ki is nyomtatott és az igazságügyminiszter utasítására annak egy-egy példányát eljuttatták a kormány valamennyi tagjához, valamint Bratianu Dinuhoz, a liberálistájtár elnökéhez. Valószínű, hogy az új sajtótörvény-tervezettel miniszteri értekezlet foglalkozik majd, amelyen Bratianu Dinu, aki már előzőleg is élesen állást foglalt az új sajtótörvény-tervezet szigorító rendelkezései ellen, újból ellenzéki szellemben teszi meg az észrevételeit és a javaslat elvetését kéri majd. A miniszteri értekezleten egyébként részt vesz Tatarescu miniszterelnök is.

Éjszakai tűz az Aradmegyei Takarékpénztár Rt. palotájában

Aradrol jelentik: Csütörtökön éjszaka 11 óra 22 perckor jelentették az aradi tűzoltóságnak, hogy az Aradmegyei Takarékpénztár Regina Maria-úton levő épületében tűz ütött ki. A tűzoltóság csakhamar kivonult és megállapította, hogy a tűz Davidovics-féle könyvtárat pincéjében keletkezett. Itt — eddig ismeretlen okból — kigyulladt a tűzifa és ennek lángját vették észre a házbellek. A tűzet rövidesen sikerült eloltani. A kár nem nagy, pontos összegét meg nem sikerült megállapítani.

Évi adójuknak negyedére büntetik azokat a kereskedőket, akik elmulasztják a könyvelést

Az adókielcsési pénzügyigazgatóságok figyelmeztetik az összes bejegyzett kereskedőket, tehát a kiskereskedőket is, hogy január 15-től kezdve három üzleti könyvet: napiót, pénztárt és inventárt felbélyegzettel kötelesek vezetni, mert a pénzügyminiszter rendelkezése ezt kötelezővé tette. Mint ismeretes hosszú ideig vitás volt az, hogy a kiskereskedők kötelesek-e üzleti könyvet vezetni, azonban a Legfőbb Semmitűszék legutóbbi, megfellebbezhetetlen döntésével kimondta, hogy a kiskereskedők is kötelesek a fenti három üzleti könyvet vezetni. Ez alapján adta ki a pénzügyminiszter fentemlíti rendeletét.

A pénzügyminisztérium a sajtótörvény 75. szakaszára vonatkozó hivatkozással olyan rendeletet is adott ki, amellyel megengedte, hogy a kiskereskedők e hó 15-ig szeressék be a szükséges üzleti könyveket, szabályzatotlan feltekessék és felbélyegezzék azokat. Így tehát, ha a kiskereskedők január 15. után so nemének elment a Legfőbb Semmitűszék határozatának és a pénzügyminiszter rendeletének, a pénzügyigazgatóság a büntetési jegyzőkönyvek alapján az évi egyenesadósszeg negyedére fogja büntetni azokat, akik ezt a kihágást elkövetik.

Hatalmas hóviharak akadályozzák a vasúti forgalmat az O-királyságban

Éhes ordasok csapatai nyugtalanítják a falvakat. — A nagy jégzajlás miatt felfüggesztik a dunai személyszállító hajójáratokat. — Hajókatasztrófák a viharban

Bucuresti. Saját tud. Dobrudzsában tovább tart a napok óta dühöngő hóvihar. Bazargic és Medgidia állomások között olyan vastag hóréteg borítja a vasutvonalat, hogy a forgalom helyreállítására gondolni sem lehet. A Bazargic-Nord és Bazargic-Sund közötti vonalon

a hóréteg meghaladja a másfél méter magasságot, míg a Bazargic-Nord és Ghelencic közötti vonalon egy teljes kilométer hosszúságban a szélvihar által elsodort hó három méter magasságu.

Egész munkásseregek dolgoznak a hó eltakarításán, de a munkát időnként félbe kell szakítani, az újra-újra kezdődő vihar miatt.

Az ország többi részében a forgalom akadálytalanul bonyolódik le, csupán Bukovinában csökkentette a CFR a tehervonatok számát felére.

FARKASFALKAK ROHAMA A FALVAK ELLEN.

Dobrogeában mindenfelé farkascapatok jelentek meg. Constanta közelében véres ruhadarabokat találtak. A jelek szerint egy farkasok által szétéptett ember maradványai. Egyik dobrogeai községben

egy farkasfalca megrohant egy falut és nagy pusztítást vitt véghez az állatállományban.

A falusi lakosság védőőrséget szervezett a farkastámadások elhárítására.

Egy másik községben az erdőort három farkas támadta meg és csak nehezen mentette meg életét.

Brailából jelentik, hogy a Dunán nagy jégtablák úsznak, úgyhogy szombaton felfüggesztik a még meglévő személyszállító hajójáratokat.

VIHAROK A FEKETE TENGEREN.

Bucuresti. Saját tud. A Fekete-tengeren nagy vihar dühöng, amely miatt nagy késéssel érkeznek a hajók. A Suceava nevű gőzös 16 órai késéssel érkezett Constantába. Késve érkezett a Borney nevű norvég hajó és a Steaua Romana és Oltenia nevű román gőzösök is.

A svájci zászló alatt futó Aghia Marina nevű hajó fedélzetéről sok constantai rendeltetésű árut lesodortak a hajón átsapó hullámok.

A Durostor nevű román gőzös ugyanígy járt Sulina és Constanta között. Az Enei-ten-

Spanyol-Marokkó, amelynek megszállítására Franciaország komoly lépéseket tett. Spanyol-Marokkó és a szintén spanyol birtokban levő Rio de Oro között húzódik el Francia-Marokkó, amelyek földrajzi helyzete térképünkön jól megfigyelhető.

geről érkezett jelentések szerint az ottani viharban több hajó szenvedett hajótörést, vagy nagyobb kárt.

ZATONYRA FUTOTT EGY PETRÓLEUMSZÁLLÍTÓ OLASZ HAJÓ.

Bucuresti. Saját tud. Csütörtök délután öt óra tájban hagyta el a constantai kikötőt a „Prometei” nevű olasz hajó 5000 tonna petróleum-termék rakományával.

Alig ért ki azonban a nyílt tengerre, az északkeleti szél elendíthatalan erővel sodorta a part felé és rövid idő, mintegy hat kilométerre Constantától, délre, zatonyra futott.

Mint hogy a kísérletek, hogy a hajó saját erejéből kiszabaduljon helyzetéből, nem vezettek eredményre. S. O. S. jelzéseket adott le, amelyekre a kikötőből a King Lear mentőhajó segítségére sietett.

ORSZÁGRÉSZEINKBEN MEG ALIG ESETT HÓ.

Bucuresti. Saját tud. A havazás, amely tegnapi délután az ország több vidékén megindult, nem volt egészen általános. A csütörtök éjjel befutott jelentések szerint csak Bucovinában, Dobrogeában Basarabában és Moldvában voltak nagyobb havazások, míg Ardeal több me-

inkább oszobaság, mert nem használ. Ellenkezőleg, a fájdalmak gyengítik ellenállóképességünket, csökkentik életenergiánkat és sorvasztják testünket. Ezekből a megfontolásból következik az a hihetetlen kedveltség, melynek a minden tájfalmat azonnal megszüntető

ALGOCRATINE

az egész világon örvend. Ischias és köszvény, czúz és neuralgiák okozta fájdalmat, fogfájást, menstruációs fájdalmakat, hüléses bajokat Algocratine azonnal megszüntet. Algocratine praeventiv szer és gyógyszer, megelőzi a betegséget és gyógyít.

Gyógyszertárakban és drogériákban kapható

gyéjében egy pehely hó sem esett. A következő hőmérséklet-minimumokat kérték: Dorna-Vatra: minusz 18. Iasi 14. Cetatea-Alba 12. Sinia 11. Bucuresti 8. Craiova 3 fok, fagyponat alatt.

A francia képviselőház új ülészakba kezdett

Herriot elnök a világbéke végleges megszervezését sürgette. Blum miniszterelnök törvényjavaslatot terjesztett be a spanyol háború önkéntesei eltiltásáról

Párizsból jelentik: Herriot csütörtökön délután nagy békebeszéddel nyitotta meg a francia képviselőház új ülészakát.

— Franciaország — mondotta többek között Herriot — lojális hűséggel viseltetik régi barátai iránt, de ugyanakkor újból békejobbot nyújt régi ellenségei felé. Franciaország már többször megkísérelte, hogy felszólítsa a nemzeteket a világbéke végleges megszervezésére és ezeket a kísérleteket a jövőben is folytatni fogja.

Franciaország — folytatta Herriot — minden pillanatban hajlandó józan megállapodást kötni a többi nemzettel és tiszteletben tartja minden nem-

zet belpolitikai rendszerét, ugyanúgy, amint saját belpolitikai rendszerét is minden külső beavatkozással szemben megvédelmezi.

Blum miniszterelnök csak a késő délutáni órákban jelent meg a kamarában. Előbb az államtanács ülésén kellett jelen lennie. A kamarában előterjesztette azt a törvényjavaslatot, mely szerint a kormány felhatalmazást kap arra, hogy eltilthassa a spanyol hadszíntérré készülő önkéntesek toborzását s azok határátlépését.

A kamara rövid vita után úgy határozott, hogy a javaslatra kimondja a sürgősséget és az általános vitát már pénteken délután megkezdik.

A spanyol háború önkéntesei elleni tilalom csak föltételes a kormányjavaslatban

Desbons jobboldali képviselő ellenjavaslatot terjesztett be, mely a kormánynak adott felhatalmazás helyett törvényhozási akarla kimondatni a toborzás és határátlépés tilalmát. Egyuttal a jobboldali törvényjavaslat szerint a tilalom azonnal életbe lépne, vagyis Franciaország nem várna meg a többi érdekelt hatalom hasonló rendszabályait. A jobboldali javaslattevő indokolásul előadta, hogy Anglia is ilyen azonnal életbelépő tilalmat rendszeresített.

Blum miniszterelnök ezzel a javaslattal szemben azonnal felszólalt. Fejtette, hogy az ellenjavaslat nem fogadható el, mert *a kormány azon az elvi állásponton van, hogy Franciaország nem járhat el egymagában,*

hanem meg kell várnia, amíg a spanyol kérdésben érdekelt valamennyi kormánnyal ete-

kintben nemzetközi megállapodás jön létre. A francia kormány éppen ezért nem az önkéntes-toborzás betiltását kéri a parlamenttől, csak felhatalmazást kér arra, hogy a nemzetközi megállapodás létrejötte után életbeléptesse ezt a tilalmat.

A KOMMUNISTÁK NEM ELLENZIK BLUM JAVASLATÁT.

Általános feltűnést keltett, hogy a kommunista párt a legnagyobb csendben fogadta Blum beszédét és nem tiltakozott a törvénytervezet ellen, amint azt a párt eddigi magatartása után várni lehetett volna. Ebből a körülményből arra következtetnek, hogy a kommunista párt nem akar újabb nehézséget támasztani a Blum-kormánynak s a felhatalmazási törvényjavaslat megszavazásánál tartózkodni fog a szavazástól

A RÓZSÁK ATYJA,

akinek kaliforniai tündéerkertjében az óriás-rózsa és a fekete-rózsa virágzik

„Vadócba rózsát ojtok,
hogyan szebb legyen a föld.”
Mécs L.

A napsütéses Kalifornia tündéerkertje, Santa Barbara, 90 mérföldnyi távolságra fekszik északnyugatra, Los Angeles-től. A Csendes-óceánról nézve olyan, mint egy kiterített páliást rózsákkal, pálmákkal, narancssal gazdagon himezve. Valamikor itt ringott az amerikai katolikus egyház bölcsője. A város határában még ma is áll az a misszió, melyet 1786-ban alapított a halhatatlan emlékü Juanpero Serra.

A régi misszióktól nem messzire van a város másik nevezetessége: az Avenida de las Rosas, a pazar rózsáliget, ahol a világ legritkább és legszebb rózsái nyílnak. De nem a rózsákról akarok most írni, mert hisz megmondotta már régen Diderot, hogy „aki a virágokról írni akar, mártsa tollát szivárványszínbe és hintse teli lepkék himpordával”, hanem inkább arról, akif úgy neveznek e vidéken, mint a Rózsák atyját, Padre of the Roses. Egy 74 éves jószágos arcú öreg pap, George M. A. Schoener, e tündéerkert tulajdonosa és kertésze. Ezt a gyönyörű helyet, ahová a természet annyi színt és bájat pazarolt, választotta ki magának, mikor nyugalmába vonult s telepítette azt szebbnél-szebb rózsákkal. E virágzóben pihen, gyönyörködik és buvárkodik reggeltől napestig.

Schoener atyának több mint 25.000 rózsafaja van, melyeket mind maga ültetett. Ezek az egész évben, de különösen tavasszal minden színben és illatban pompáznak. De az állandó gyönyörködés nála nem öncél csupán, hanem tudományos vizsgálat és buvárkodás. Schoener atya ugyanis, mint a német Lenné, vagy mint egykori honfitársa, Burbank, a rózsák új változatait és fajkegyületeit tanulmányozza tudományos alapon. E téren máris oly érdekes eredményeket ért el, hogy a botanikában oly világhírű, mint az osztrák biológus, Mendel Gergely János, aki az örökléstanak, mint tudománynak rakta le alapjait. E kiváló ágostonrendi szerzetes a brünni kolostor kertjében, a világ zajától elvonulva, nagy fáradsággal és türelemmel végezte a méheken és borsófajokon nagyszabású kísérletezéseit. Ő volt első mestere és irányítója a tudós kaliforniai papnak.

Schoener atya Pittsburgban született 1852-ben és már kora ifjúságában Európába került. Édesatyja, aki svájci gazdász volt, küldötte el fiát egykori szülőföldjére. Itt az Alpeselek között szívta magába az ifjú Schoener a természet lángoló szeretetét. Valahányszor az iskolából kiszabadult, az Alpeselek hegyei között bolyongott, hol órákig el tudta nézni a szellővel enyélgő alpesi virágokat. Társai gunyosan elnevezték „Le mauvais garçon des Alpes”. Az Alpeselek rossz fiának. Midőn Brünnben megismerkedett a kiváló Mendel tanárral, rendkívül megragadta őt annak tudományos biológiai elmélete. Schoener mindig azt állatta, amit a tudományos világ csak később ismert fel,

Bangha Béla S. J.

Róma lelke

(Utak és élmények)

Az illusztris szerző az Örök Város köré csoportosítja utirajzait s nemcsak Rómát rajzolja meg, Róma titokzatos lelkét, hanem az ellen-Rómákat, Cant erburyt és Konstantinápolyt is. Remek kiadás, gyönyörű képekkel.

Ara 110 leí és 15 leí portó.

Kapható: KÖNYVOSZTALYUNKNÁL

hogyan Mendel kísérletei és vizsgálatai korszakalkotó jelentőséggel bírnak. Azzal ugyanis, hogy az öröklésben mutatkozó törvényszerűségeit kísérleteivel igazolta, megcáfolta Darwinnak, a fajok korlátlan átalakulásáról vallott elméletét. S ennek nyomán kezdett kísérletezni ő is a növényekkel, különösen a rózsafajokkal. Midőn Rochesterben 1889-ben pappá szentelték, püspöke gyenge egészségére való tekintettel a száraz levegőjű Oregon államba küldte, ahol a Willamette völgyben levő Brook indián misszióknak lett lelkesze. Itt ugyyszólván minden szabad idejét botanikai kísérleteinek szentelte. A kis missziós terület minden talpalatnyi földjét virágokkal ültette be. Európai barátaitól különféle virágokat szerzett és Angliá leghíresebb műkertésztől, Mrs. E. A. Wilmoretól ezer darab vadrózsát kapott ajándékba, melyeket mind, egytől-egyig beültetett. A nyári tikkadt melegben sokszor egész éjszakákon keresztül öntözte kedvence rózsáit. S ezek oly szépen virágoztak, hogy a sanfranciskói virágkiállítás alkalmával első díjat nyerte rózsáival.

De, sajnos, egy váratlan esemény jó időre véget vetett szenvedélyes munkájának. Egy éjjel ugyanis tűzvész ütött ki a telepen, mely nemcsak templomát, lakóházát, könyveit és feljegyzéseit, hanem összes virágait is mind elpusztította. De Schoener atya nem vesztette el kedvét, hanem újból hozzá fogott a virágok ültetéséhez. Miután Oregon állam éghajlata különben sem volt egészen megfelelő, a kaliforniai Santa Barbarába költözött, ahol egy kis faházat és telket vásárolt magának öreg napjaira. Itt rendezte be új rózsakertjét. A nemes rózsák szaporításával új fajokat és változatokat termelt és így sikerült több, mint 250 változatot létrehoznia a rózsafélék 100 fajának keresztezésével. Rózsái között, melyeknek sok bájmulója van, leghíresebb a rosa gigantea, az óriás rózsza, melyet Indiából, a Royal Botanical Gardenből küldtek el barátai. E rózsák 20—25 láb magasra is nőnek és valóságos sűrű lugat alkotnak a hosszú kerti uton, melyet két oldalról szegélyeznek. Ezért is nevezték el Schoener atya rózsakertjét Avenida de las Rosas, rózsáligetnek. A legérdekesebb azonban a rosa nigra, a fekete rózsza. Ez a rózsza, mely Schoener atya érdekes nemesítése, egészen fekete és bársonyszerű szirmai kellemes illatot árasztanak. Sehoh a világon nincsen ehhez hasonló. Az amerikai Geographical Magazine egyik számában néhány gyönyörű színlenyomatot láttam a világ legszebb rózsáiról, azonban bármily szépek is e reprodukciók, meg sem közelítik azokat a remek szép rózsákat, melyeket Schoener atya kertjében láthatunk. Minden rózsza tövében egy-egy fehér tábla van a földbe szurva, melyen a rózsza latin neve, szaporítási éve olvasható. A szaporítást sarjakról, dugványokról, leginkább azonban oltással végzi, többnyire a csipkerózsza tövéit használva alanyokul. De a vad alanyokat a magról neveli, mohával begyázott növényházban. E mellett van kis laboratóriuma, ahol a Mendel-féle öröklődési törvény szerint végzi a rózsák keresztezéseit. Néhány év múlva valóságos botanikus kert lesz itt és Schoener atya azt reméli, hogy az állam segítségével egy nagy santa barbarai virágültetvényt létesít itt, mely a british-columbiana Victoria, vagy az ausztráliai Sidney állami botanikus kerthez lenne hasonló.

Hogy sikerül-e, nagyon kétséges. Schoener érdekes kísérleteit is bizonyára majd csak halála után fogják értékelni, mint mesterének. Mendelnek kutatásait.

Annai bizonyos, hogy e tudós pap, aki úgy szereti a virágokat és oly szenvedélyes botanikus, a növényvilág újabb és újabb csodáit tárja Amerika és a világ elé. Ezekről a mese-szép rózsákról még most, a tél idején is érdemes megemlékezni.

Kaliforniában nemsokára megkezdődik a tavasz és a tavaszi napsugárban mehek röpdösnek virágról-virágra. És a tündéri pompa között, ahol annyi a szín és változatosság, boldogan, meglepedetten sétál az öreg pap, a rózsák atyja.

Dr Sz. J.

Középeurópa legnagyobb fegyvergyára

Bécsből írják: A legnagyobb középeurópai fegyvergyár a „Skoda-művek” név alatt ismeretes. Főszékhelye a csehországi Pilsen városban van. A Skoda-művek az osztrák-magyar monarchiának volt az iparvállalata és a háború alatt nem kevesebb, mint 40 ezer embert foglalkoztatott. A cseh köztársaság megalakulása után a gyár egész személyzetét és tőkéjét elcsehesítették. 1921-ben egy nagy prágai gépgyárral olvadt egybe és a francia tőke odavonása által fejlődött ki a háború utáni idők legtekintélyesebb fegyvergyára.

A vállalat néhány évvel ezelőtti krízisen ment át, amikor Lengyelország, Jugoszlávia és Románia, mely államok addig a Skoda-művek fővásárlói voltak, vagy saját országukban vagy máshonnan kezdték beszerezni fegyverszerkeleteiket. Hogy a Skoda-gyár az ezáltal szenvedett anyagi veszteséget kiheverje, a cseh államtól negyvedmilliárd korona kölcsönt vett kénytelen felvenni. Ezzel az állam megszerezte az előjogot és a múlt év végéig összesen 120 ezer darab Skoda-részvénynek jutott hirtokába. A részvénytöbbség akkor a francia „Schneider-Creuzot-gyár” kezében volt. A gyár újra fellendült és sikerült vásárlókul megszerezni Kínát, Japánt és a délamerikai államokat. Bár a Japánba vetett remények nem váltak valóra, mivel ez az ország kiépítette a saját fegyveriparát, de pótolta a veszteséget az, hogy Oroszország a Csehországgal kötött barátsági szerződés után nagy megrendeléseket tett. Jelenleg az államok hadiszükségleteinek egynegyed részét a Skoda-művek elégítik ki. Az utóbbi időben különböző parlamentkörök azt kívánták a cseh államtól, hogy nagyobb befolyást gyakoroljon a Skoda-művekre és vegye igénybe előjogát a 120.000 db részvényt illetően, hogy kártalanítsa magát azért a jelentős veszteséget, amit a Skoda-művek külföldi szállításaiért az államok garanciája mellett szenvedett. Végül is sikerült megállapodásra jutni. Az állam elhatározta, hogy előjogának felét érvényesíti és csupán 62.000 darab részvényt vásárol, a többi a Skoda-művek megfelelő kiegyezés szerint fontban fizetik. A Skoda-művek remélik azonban, hogy az állam ezután is csak annyiban fogja befolyását érvényesíteni, mint eddig.

Hogy a francia Schneider Kreuzot-gyár mennyi Skoda-részvénynek van még birtokában, azt nem tudni. Hivatalos adatok szerint 625 ezer Skoda-részvény van és ebből 300 ezerrel többel rendelkezik.

VIGYÁZZ A SZÍVEDRE!

Ebből az örökké aktuális könyvből a IV kiadás most jelent meg!

Hogyan éljen
a szívbajos
ember?
Szívbaj,
érelmeszesedés,
véryomás.

Írta: dr Bodon Károly egyetemi tanár.

A tartalomjegyzékből: A szívbetegek legfőbb tünetei: Gyengeség — A kifulladás — A szívdobogás — Szívritmikai fájdalom — A lélek és a szív — A szívbajok és egyéb bántalmak egymásra való cseréhatása — A szívbajok keletkezésének egyéb okai — Toxinok — Baktériumok — Az emberi szervezet által termelt mérgek, belső mérgek, anyagcseremérgek — A szervezetbe kívülről bevitt mérgek — Sebzések, sérülések — Rendetlen életmód — Általános életrendi szabályok — Munka — Pihenés — Sport — Táplálkozás — Szeszitalok, kávé, tea — A dohányzás — Nemiélet, házasság — Az alvás — Az érelmeszesedés, véryomás — Meg lehet-e gyógyítani a szívbajokat? — A szívbetegek kezelése — Gyógyszeres kezelése — Étrendi kezelése — Klimaváltoztatás — Nyaralás — Torna, masszázs — Fürdőkúrák — Villamos kezelés — Érvágás — Lelki kezelés — Mikor forduljunk tehát orvoshoz?

Ara 95 leí és portó.

Kapható könyvosztályunkban.

HIREK

Központi szerkesztőség, kiadóhivatal és előfizetés teljesítési helye

Oradea, Strada Regele Carol II. 5

ELŐFIZETÉSI ÁRAK. Belföldön: Egész évre 600, félévre 300 pengyédévre 210, egy hónapra 70 lejt. Magyarországon: Egész évre 90 P, félévre 45 P, pengyédévre 15 P. Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepek 24 fillér.

Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037

Telefon: 27.

Felelősszerkesztő: **PERÉDI GYÖRGY**

Ciuj szerkesztő: **Dr. Sulyok István**
Ciu, Plat. Unirii 13.

Kéziratokat nem örvényel meg és nem adunk vissza. Csakla választékos magánlevelekre válaszolunk.

Időjárás

A bucuresti időjárásutató Intézet jelentése szerint várható időjárás a következő 24 órára: A nap első felében boros, enyhe északi és keleti szél, csökkenő hőmérséklet és keleten havazás.

A bankormányzó és a közoktatásügyi miniszter Varsóba utazik. Bucuresti. Saját tud. A „Capitala” úgy tudja, hogy Mitita Constantinescu bankormányzó a napokban Varsóba utazik. Állítólag a bankormányzó varsói útján Angheliescu közoktatásügyi miniszter is eikíséri.

ROMÁNIA ÚJ BUDAPESTI KÖVETE A MAGYAR MINISZTERELNÖKNÉL. Budapestről jelentik: Bossi, Románia új budapesti követe, csütörtökön bemutatkozó látogatást tett Iparügyi Kálmán miniszterelnöknél. A látogatás alkalmával a miniszterelnök hosszasan elbeszélgetett a román követtel.

Sáajban nem lesznek közigazgatási választások. Carei. Saját tud. A belügyminiszter, mint ismeretes — az elmúlt héten rendeletet adott ki, mely szerint a közigazgatási választások március 25-én lesznek. Érthetetlen, hogy Sáaj megyében egyedül Zălaura irták ki a választásokat, holott a többi városokban is ideiglenes tanácsok működnek.

Ember Géza, a satumarei Magyar Párt új elnöke az első elnöki tanácsülésen. Saját tud. A Magyar Párt satumaremegeyei és városi egyesített tagozata, mint ismeretes, nemrég közgyűlést tartott és azon Ember Géza darolji földbirtokost választotta meg a lemondott elnök, Hovay Lajos apátikanonok helyére. A szerdai első elnöki tanácsülésen már Ember Géza elnökölt. Az új elnök, mielőtt az ülést megnyitotta volna, rövid üdvözlőbeszédet tartott és Isten áldását kérte az elnöki tanács működésére. A tárgysorozat folyamán tudomásul vette az elnöki tanács, hogy a január 30-i satumarei Magyar Bal iránt megverszerte nagy érdeklődés nyilvánul meg. Az elnöki tanács, számítva arra, hogy a márciusra kitűzött közéleti választásokat ezúttal valóban megtartják, bizottságot alakított az esetleges intézkedések foganatosítására. Javaslata hangzott el az úlesen, hogy a Magyar Párt ügyvezetésének gyorsítása érdekében alakítson az elnöki tanács hirtagú igazgatótanácsot. A javaslatot vizsgálat tárgyává tették. Végül az elnök továbbra is Figu's A herfet bízza meg az ügyvezetéssel és berekesztette az ülést.

A rendőrségi vezérfelügyelő országos körntja. Carei. Saját tud. Costescu Constantin rendőrségi vezérfelügyelő országos hivatalvizsgálatja során hétfőn Satu-Marera értekezletre hívta össze a rendőrtisztviselőket. Kolden Careiban tartott hivatalvizsgálatot a vezérfelügyelő és megelégedésére, mindent rendben talált.

Elesett a spanyol fronton két román légionárius. Bucuresti. Saját tud. A „Capitala” azt a hírt közli, hogy a „Totul pentru țara” központi vezetősége értesítést kapott Spanyolországból hogy Ion Muta és Vasile Marin légionáriusok az utóbbi napok heves harcaiban elestek. Hír ezert az idegenben elesett két légionárius holttestét hazahozták Romániába.

Háromezer tifusz-oltás. Satumare. Saját tud. A vármegyében ismét erősen terjed a járvány. Vama község lakosságát a tifusz járvány fenyegeti, úgyhogy a vármegyei orvos elrendelte a falu minden egyes lakosának beoltását. Háromezer embert oltanak be tifusz ellen. Valeniben vörheny dühöng. A járványnak eddig négy halálos áldozata van.

ZÜRICH I ZÁRLAT. Párisz 2033 háromnegyed, London 2138 háromnegyed, Newyork 435 fél, Brüsszel 73 45 fél, Milánó 22 92 fél, Amsterdám 238 45, Berlin 175 07 fél, Bécs 78 40, Prága 15 20, Varsó 82 25, Belgrád 10, Bucuresti 325

Házkutatás egy bolgár képviselő lakásán. Bucuresti. Saját tud. A „Capitala” értesülése szerint a rendőrség Dobrogeaban házkutatást tartott Arigelloff bolgár képviselő lakásán és hír szerint a képviselőtől sok iratot elkoboztak.

SZEMÉTELEP A VÁROS SZIVÉBEN... Szinte naponta kapjuk a leveleket Satu-Mare-i olvasóinktól, akik a legnagyobb felháborodással panaszkodják, hogy csaknem a város közepén, a pénzügyigazgatóság és a törvényszék épületeinek tözsomszédságában személtlerakodó telepet létesít a város és már eddig is több száz szeker szemetet halmoztak fel ezen a helyen. A „modern városrendezés” szempontjából nem lehetne éppen iskolapéldának nevezni ezt a mindenképpen meglepő eljárást, amely mindenféle bacillusok kövéren és vadul burjánzó telepet plántálta ezáltal a város szivébe, hogy megfertőzze annak egész levegőjét, a városi polgárság legfeltehetőbb s amugy is megrongált kíncsét. A városi tanács belátása, nyilván minden el fog követni, hogy változtasson ezen a lehetetlen helyzeten, amely örök szegénye volna a városnak!

A Budapesti Nemzetközi Vásár meghosszabbította a kedvezményes jelentkezési határidőt. Január 10-ig közel 600 nagy magyar vállalat jelentkezett a Budapesti Nemzetközi Vásáron való részvételre. Az érdeklőségek kérésére a vásár vezetősége hozzájárult ahhoz, hogy a jelentkezési határidő, amelyen belül a kiállítók 10 százalék helydíjkezdményben részesülnek, január 25-ig meghosszabbíttassék.

A sarkvidék fogorvosa Torontóból jelentik: A sarkvidéket nézte ki magának működési területül egy dr Washburn torontói fogorvos, aki hatalmas automobilját fogászati műteremmé alakította át és két évig bolygott vele Kanada óriási orvosihiányban szenvedő sarkvidéki területein. Dr Washburn huszonegy hónapi üzleti körútja alatt több mint 10.000 plombálást, több mint 20.000 fogműzást és 2000 egyéb kisebb-nagyobb fogműtétet végzett el kitűnően felszerelt mozgólaboratóriumában és sok fogfájásban szenvedő sarkvidéki embernek hozott ezzel enyhülést. Rendkívül érdekes az a könyv, amelyben most sarkvidéki élményeit kiadta ez a minden eddigi fogorvosi rekordot felülmúló derék orvos. Dr Washburn minden egyes fogászati kezelését dátumszerűen, a hely és a név pontos feljegyzésével igazolja.

SZÖRNYŰ VILÁGÉGÉST VÁR EGY HINDU ASZKÉTA. Bombayból jelentik: Tolstoj leánya, Nadja, az ismert hollywoodi filmíró, Bombayba érkezett, Shri Meher Baba, híres indiai aszkéta meglátogatására. A grónó kijelentette, hogy a hindu „szent embert” a világ legelső szellemi vezérének tekinti. Az aszkéta, aki tizenkét év óta egyetlen szót sem szól, palatáblára írott üzenetek útján érinkezik a külvilággal. Legutóbb a következő jóslatot írta fel palatáblájára a Reuter munkatársra számára: „Két éven belül nagy háború tör ki, amelyben nem lesznek sem győztesek, sem legyőzöttek. A háború után leirhatatlan kérésbeesés lesz urrá s az emberiség Istenhez fog folyamodni. Akkor állok én majd az új istenkeresők élére.”

AKTUALIS, NÉPSZERŰ, TUDOMÁNYOS KÖNYV, AMELY MINDENKIT ÉRDEKEL

Dr med., phil. nat. et pol. Gáspár János egyetemi m. tanár

Fajismeret

A MODERN ANTROPOLOGIA ÉS ÖRÖKLÉS-TAN PROBLÉMÁI

Tartalomjegyzékéből:

A modern fajproblema — Faj adottságok a változó környezetben — A faji tulajdonságok kapcsolódása — Az öröklés bonyolult esetei — A fajok közti különbségek okairól — Északi faj — Földközi faj — Szemita faj — Gínári faj — Mongoloidok — Alpési faj — Európai népek fajbéli összetétele — Germánok, Románok, Szlovákok, Finn uorok, A magyarság fajképe — A zsidóság fajképe — Az egvény faji hovatartozásának meghatározása — Termet és testarányok — Bőr, haj és szemszín — Fajok és népek vérrokonsága — Faji hajlamosság — Körösosodás — A faj, mint társadalom — Társadalmi osztályok hanyatlásának élettani okairól — Fajiség és nemzetiség, stb. stb.

A faji kérdést a jelen kor mindennapi aktuális témája és mindenki, aki a faji kérdést tiltkát alaposan ismerni akarja, feltétlenül olvassa el e kiváló könnyű stílusban megírt levlitogósító munkát. Ára 145 lejt és portó.

Kapható: Könyvosztályunkban.

Az Állami Osztályosorsjáték mai húzásának főbb nyereseményei

Bucuresti. Saját tud. Az állami osztályosorsjáték mai húzásán a 114.824 számú anexa tulajdonosa nyerte meg az 1 milliót, 250 ezer lejt nyert a 226.131 számú, 100 ezer lejt a 229.668 és a 189.795 számú, 50 ezer lejt a 136.728 és a 296.727 számú sorsjegyek tulajdonosa. Ezenkívül kihuztak még számos kisebb összegű nyereseményt is.

Gázbiztos gyerekkocsikat és negyvenmillió gázálarcot készít egy új angol gyár. Londonból jelentik: Geoffrey Lloyd belügyminiszteri államtitkár január 12-én nyitja meg ünnepélyesen a blackburni gázálarcgyárat, mely notenként félmillió álarcot és több ezer gázbiztos gyermekkocsit készít. Legalább negyvenmillió gázálarcot fognak az ország különböző részeiben építendő bombabiztos raktárakban felhalmozni. Ezentúl Anglia minden lakosát kívánatra ingyen kioktatják a gázálarc kezelésére.

Sulyos vasuti szerencsőtlenység Lengyelországban. Kattovitzból jelentik: Mihlowice pályaudvar közelében egy személyvonat összeütközött egy tehervonattal. Hat utas meghalt, harmincharom megsebesült.

Megépítik Párisz legnagyobb színházát, Páriszról írják: A páriszi világkiállítás alkalmából a francia fővárosban felépítik a világ legnagyobb és legmodernebb színházát, amely a Trocadero nevet kapja. A Trocadero-színház függőnye 20 méter széles lesz, magassága pedig nyolc és fél méter. Az új színház méreteire jellemző, hogy a páriszi nagyopera függőnye 14 méter és a londoni Cowengarden-színházé 15 méter széles. A Trocadero-színház méreteit a következő számok mutatják: a teljes színpadi szélesség 34 méter, mélysége 13, magassága 19 méter, amely azonban 20 méterig fokozható. A nézőtérén 3000 ülőhely lesz, a földszinten 1700, az erkélyen 1300 ülés. Az épület nagyrésze földalatti építmény lesz. Úgyes konstrukcióval és fából készült falak beállításával parok alatt kisebbíthetik a színház befogadóképességét olyképpen, hogy a színház kamarae budások céljaira is felhasználják. A színház zenekari részében 200 zenész számára készül hely. Az új színház óriási orgonája 16 méter hosszú, 9 méter magas és 5 és fél méter széles.

Szabadlábúra helyezte a bíróság Kun Mariskát, de újabb feljelentés érkezett ellene. Timisoara. Saját tud. Jelentettük, hogy Kun Mariska ismert szélahámosnó, akit országjárta köröztek és Bucurestiben elfogtak, Timisoarára érve megszállt az öt kísérő rendőr elől. Időközben Kun Mariska ismét megkerült. A timisoarai rendőrség megállapítása szerint Aradra utazott és az ottani rendőri közegek az utcán felismerték. Kun Mariska el akart menekülni, de megakadályozták szándékát és a kíváncsiak hatalmas tömegétől kísérve vitették be a rendőrségre. A bucuresti rendőr így megmenekült a börtönbüntetéstől, — hasonló esetekben ugyanis egytől három hónapig tartó börtönbüntetést szoktak kapni a vigyázatlan rendőri közegek. A rendőr, miután mégis szabálytalanságot követett el, amikor megengedte, hogy a letartóztatott odahaza aludjék, fegyelmi büntetésben fog részesülni. Kun Mariskát átadták a timisoarai ügyészségnek, illetve a törvényszék második szekciójának, amely a körözést kibocsátotta ellene. A bíróság pedig szabadlábúra helyezte azzal, hogy a kitűzött tárgyaláson jelenléj meg. Kun Mariskát a rendőrség mindamellett továbbra is őrizetben tartotta. Időközben ugyanis újabb feljelentés érkezett ellene. Hász Ferenc timisoarai magántisztviselő feljelentette, hogy Kun Mariska Bucurestiben, ahol Gaszner János dr pozsonyi fogorvos elvált feleségének adta ki magát, mindentel szélhámoskodással becsapta és végül húszezer lejt lopott tőle. A rendőrség ezt az ügyet vizsgálta most ki, majd újra átküldte az ügyészségnek az asszonyt. A hivatalos iratokban a rendőrség hangsúlyozta, hogy Kun Mariskának nincsen állandó lakása. Az ország majd minden városában szélhámoskodott és ezen szélahamosságokból ál. 1916 óta ismételtelen megbüntették.

* Néhány szó a rheumásokhoz. Ön talán már megkísérelt minden lehetőt, anélkül, hogy kínzó fájdalmaitól megszabadult volna. De önnék nincs cka a kétségbeesésre. Tegyen még ma egy kísérletet az azonnal ható, fájdalomcsillapító Togaltablettákkal. Togal oldja a húgsavat, az emberitést ezen magatermelt, puszító mérget. Nem kevesebb, mint 6000 orvos rendkívül elismerően nyilatkozott a Togal jó hatásáról.

Felhívás. Felhívjuk az oradeai Építőpáros Szövetség összes tagjait, hogy a nemzeti munkavédelemről szóló törvény által megkövetelt személyzeti bejelentést a „Adókta” anal intézzék el. A bejelentési űrlapkiállítás az oradeai Építőpárosok szövetségének titkári hivatalában a tagok részére díjmentesen eszközök. A bejelentés kötelező azokra nézve is, akiknek csak egy tanulóje van. A bejelentési határidő 1937 január 16-ig.

Satumaren január 19-én kezdődik a fényképes vasúti igazolványok kiállítás és látómezése. Saját tud. A vasútigazgatóság köztesítésre hozta, hogy az CFR, valamint az állami, megyei és katonai nyugdíjasok, úgyszintén a tényleges szolgálatot teljesítő CFR-alkalmazottak fényképes utazási könyveikének kiállítás és látómezése január 19-én kezdődik. A megyében lakó nyugdíjasok részére szintén Satumaren állítják ki a vasúti igazolványt.

VIZIREPÜLŐGÉP KATASZTRÓFAJA FRANCIAORSZÁGBAN. Párizsból jelentik: Egy tengeri vizirepülőgép belezuhant a Hourtin-tóba. A szerencsétlenségnek két halottja és két sebesültje van.

Aki 300 lapban írt vezércikket. New-Yorkban nemrégiben halt meg a Hearst-lapok egyik legöregebb munkatársa, Brisbane Artur 72 éves korában. Hearst az amerikai újságírói ifjúkori barátja volt az elhunyt újságíró, aki évtizedeken át a Hearst-lapok vezércikkét írta. A vállalat kötelezőbe tartozó 300 újság mindegyikében Brisbane-nak ugyanazt a vezércikkét lehetett olvasni mindennap. Brisbane ennek révén olyan népszerűvé tette nevét, amilyenben nem volt része a világ egyetlen újságírójának sem. Vezércikkében főképpen az államférfiak hiúságait állította pellengette az élénk visszhangra talált a Hearst-lapok olvasóközönségénél. Brisbane óriási jövedelmet élvezett a vállalatától: évi fizetése körülbelül negyedmillió dollár volt. Brisbane-t bátran lehetett nevezni a világ legjobban fizetett újságírójának.

LEIRHATATLAN IZGALOM URALKODIK AZ EGYESÜLT ÁLLAMOKBAN A LEGTÖBBI GYERMEKGYILKOSSÁG MIATT. Newyorkból jelentik: A 10 éves Charles Mattson meggyilkolása miatt egész Amerikában leirhatatlan izgalom uralkodik. A detektívek ezrei üldözik a bestiális gonosztevőket, akiknek azonban eddig nem sikerült a nyomukra akadni. Az általános felháborodás következtében Cummings főállamügyész a gyilkos fejére kitűzött vérdíjat 50 ezer dollárra emelte fel.

A falusi lagzin eldőrdült „üdvölvés” megvakított egy hetéves kislányt. Timişoara. Saját tud. A szomszédos Sacalaz községben lakodalmat ültek. Welker Mihály községi bíró leánya esküdt. A lakodalmi menetet ezerte a községben üdvölvésesekkel fogadták. Brodner József ötvenhat éves gazdálkodó is megtöltötte vadászpuskáját, hogy leadja a szokásos üdvölvést, amikor a menet a házatájékára ér. A fegyvert söréttel töltötte meg és hogy annál nagyobb puffanjon, a kert deszkakerítésére sötötte el. A kerítésen kívül, az utcán, kíváncsák álldogáltak, így a hetéves kis Höchs Borbála is, akit a nagyapja vitt lakodalmat nézni. Amint a gazdálkodó fegyvere eldőrdült, az utcán fájdalom, kétségbeesett kiáltás hallatszott. A töltény sörétpolyoskái átlatolták a kerítés deszkáin és a hetéves kislány fejét érték. Megállapították hogy a kis Borbála azonnal elvesztette egyik szemét világát, azonban egyéb sérülései is igen súlyosak, valóságos életveszélyesek. A szerencsétlen gyermeket a timişoari gyermekkórházba szállították. Brodner József ellen, akinek vigyázatlansága folytán történt a baleset, megindult az eljárás.

* Hova megyek szombat este. Természetesen legelőször is a London-kötődébe, ahol 6 órakor nyitnak és folytatódik a szenzációsan olcsó leltári árusítás.

HALÁLOS CSÓNAK-KATASZTRÓFA A DARDANELLÁKBAN. Istambullból jelentik: Egy angol gőzös a Dardanellák közelében nekifutott egy motorcsónaknak, amelyben török kereskedők ültek. A csónak felborult és tíz utasát kimentették, de a többi a tengerbe veszett. Hat holttestet már kihalásztak, de attól tartanak, hogy a szerencsétlenségnek több áldozata lesz.

Gyilkosság egy pohár tej miatt. Timişoara. Saját tud. A severinmegyei Plugova községből egy Verde Roxa harminchat éves asszonyt szállítottak be a caransebesi ügyészségre. Az asszony vele közös háztartásban lévő negyvenegy éves Grozavescu Nicolae-t leszurta. Egészen jelentéktelen dolog miatt támadt köztük a verekedés és összeütközésük szörnyű gyilkosságra vezetett. Az asszony az anyjával és a tizennégy esztendőes leányával vacsoránál ült. Közben pálinkát is ittak. Grozavescu nem jól érezte magát, az agyban leküdt és megkérte az asszonyt, hogy hozzon neki egy pohár tejet. Az asszony azonban kijelentette, hogy nem megy ki a meleg szobából, mert Grozavescu nem beteg annyira, hogy ne mehessen maga a tejért. A férfi felkelt, hozott magának tejet és visszatérve az asztalnál megállt és szemrehányásokat tett az asszonynak. Az asszony veszekedni kezdett, majd hirtelen az asztalon fekvő kést megragadta és Grozavescu mellébe dobta. A férfi rögtön összeesett és néhány perc múlva meghalt. A szúrás a szívet érte. Verde Roxa — a pálinkával védekezik. Ivott és nem tudja, hogyan esett, hogy egyszer csak felkapta a kést. Nem akarta Grozavescut meggyilkolni.

A főszoigabírói hivatal titkára pénzhamisítás gyanújában. Petroseni. Saját tud. Az itteni rendőrség pénzhamisító bandát leplezett le. A pénzhamisító társaság középpontjában Balu Viorel, a petroseni főszoigabírói hivatal titkára áll. Két sofőr, mint „szakértő” tartozik még a társasághoz. Megtaláltak náluk egy pénzhamisító gépet, melyet állítólag 48.000 leíért vásároltak. A gép 5—250 leít forgalomban levő pénzérmék készítésére alkalmas. A társaság tagjai tagadják, hogy a gépet használatba hozták volna és a rendőrség most ilyen irányban is kiterjesztette a nyomozást.

A VOLT BAIJA-MAREI ALPOLGÁRMESTER ISMÉT BEVONULT A FOGHÁZBA. Satu-Mare. Saját tud. Az oradeai tábla ma táviratilag értesítette a satumarei ügyészséget, hogy Juga Constantin volt baiamarei alpolgármester ügyében kedvezőtlenül döntött és Jugának ismét be kell vonulnia a fogházba. Juga a satumarei ügyészség rendelkezése ma már jelentkezett is a fogház igazgatóságánál, ahonnan a fogházba vonult, hogy ott várja be a főtárgyalást.

DAI NIPPON. A „Daily Telegraph” írja: „Úgy látszik, terjed a dicsejtés annak, hogy országok megváltoztatják nevüket, amelyen eddig őket a világ többi része ismerte. Perzsiát egy esztendővel ezelőtt Irannak nevezték el, míg az ir szabadállamban egy mozgalom azt akarja elérni, hogy az országot Eirenek nevezzék. A legújabb ezen a téren egy árnyékát előrevető változás, amely Japánban mutatkozik. A legtöbb földrajzot ismerő ember ismeri az országot japán nevét is: a Nippon. Most azonban, úgy látszik, az a törekvés, hogy Japán önmagát Dai Nipponnak: Nagy-Japánnak nevezze s ezt az elnevezést már számos nagy cég és tröszt használja is címében. A Dai Nippon név a nemzeti büszkeséget két irányban is szolgálja. Mert megjelölésben egy vonalba helyezi Nagy-Japánt Nagy-Britanniával, sőt: betűrendben sorrendben még elébe is teszi olyan helyeken, ahol ez számít, például az olimpiai játékokon.

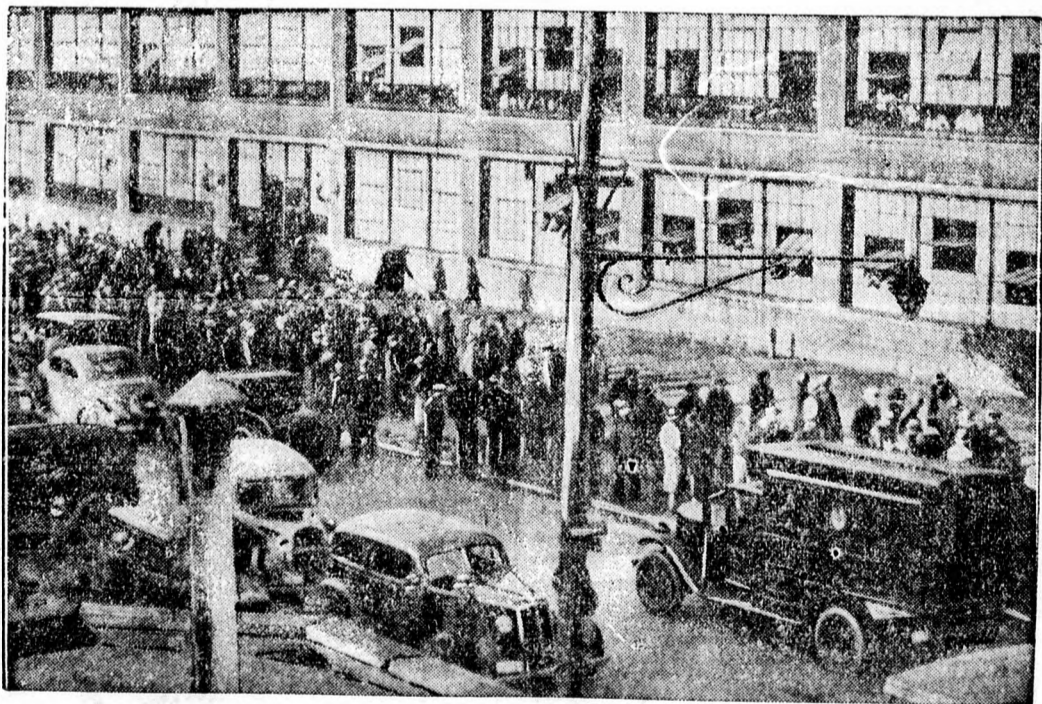
Harminchétmillió gépkocsi fut a világon. Londonból jelentik: Az angol birodalmi gazdasági bizottság kimutatása szerint a világon valamivel több mint 37.000.000 gépkocsi fut és ezek közül 26 millió az északamerikai Egyesült Államokban és kb. 2 millió Angliában van használatban. A gépkocsigyártás terén vezető államok termelése 1936-ban a következő volt: Egyesült Államok 4.009.000 kocsit, Anglia 416.000, Németország 245.000, Kanada 173.000, Franciaország 167.000 kocsit. Az egész világon 1936-ban 5 millió 200.000 gépkocsit készítettek, azaz minden hatodik másodpercben egy, vagy minden tíz percben száz kocsit. Angliában egy négyzetmérföldnyi területre átlag 22 gépkocsi, Franciaországban 10,2 és az Egyesült Államokban 8,6 kocsit esik. Mint jövővő piacnak, a legnagyobb felvevő képessége Indiának lesz, ahol átlag 22.000 lakosra esik egy gépkocsi. A legnagyobb kiviteli lehetőségeket a japán gépkocsigyártásnak tulajdonítják, miután a nyolc lőerejű „Datsun”-féle kiskocsi a legmagasabb vámkor és a szállítási költségek hozzájárulásával is olcsóbb bármely országban a hasonló bel-földi gyártmányoknál.

Alkoholisták, akik gyomorhurutban szenvednek, elvesztett étvágyukat napi kb. 150 gram természetes „Ferenc József” keserűvíz használatára folytán gyakran meglegp rövid idő alatt vissza nyerik. Az orvosok ajánlják.

80.000 KILOMÉTER SZAKÁLLT BOROTVÁL LE NAPONTA ANGLIA. Londonból jelentik: Sir George Broadbridge, a lord-mayor ünnepélyesen megnyitotta London egyik nyugati gyárnegyedében a világ legnagyobb borotvakészülékgyártó és egy aranykulccsal megindította a gépeket, amelyek percenként háromezer borotvapengét készítenek. A gyár naponként másfélmillió borotvapengét és 25.000 borotvakészüléket gyárt. H. Cooper, a gyár igazgatója a megnyitó díszlakomán mondott beszédében kifejtette, hogy minden férfi átlag naponként 120 négyzetcentiméter arcfelület és azon 25.000 szál szőrt borotvál, amelyek 24 óra alatt egyszázad hüvelyket nőnek, tehát minden férfiszakáll termelése naponként 625 centiméter. Angliában tizenöt millió férfi borotválkozik, tehát naponként 80.000 kilométer szőrt aratnak le 125 acre területen, amihez a gyár negyven kilométer hosszú szuszágu borotvaélt készíti. King Gilette szegény amerikai kereskedelmi utazó volt, amiké 1895-ben, negyvenéves korában feltalálta a borotvakészüléket. Midőn meghalt, vállalatának alaptőkéje kétszázmillió dollár volt.

* Tisztviselők és kereskedők, akik meghatározott órára, tekintet nélkül az időjárásra, hivatalukban kell legyennek, könnyen kiteszik magukat hűlésnek. A napi munka megszakításának lehetősége végett tanácsos, hogy mielőtt elhagyná a lakását, „Algoratine”-t vesz be. Algoratine gyógyszerárakban és drogeriákban kapható.

A kályhában őrizte a hamis pénzt és a gyártáshoz szükséges szerszámokat egy ravasz cigány. Severin megyében 15 tagú pénzhamisítóbandát leplezett le a csendőrség. Elsőnek Busna Marin csendőr-mester figyelt fel arra, hogy Ferdinand községet és környékét elárasztották hamis pénzzel. Megfigyelését közölte G. Usita Gheorghe csendőr-mesterrel és ekkor megindult a nyomozás. A két csendőr-mester szolgálati körútja alkalmával megfigyelte az embereket és Gusita Gheorghe őrmesternek az egyik körút alkalmával feltűnt, hogy Constantin Iosif cigánynak Cireşu községben levő kis háza a jólét minden jelét mutatja. Az őrmester gyanút fogott és bekopogtatott a házba, hogy a jólét körülményeit tisztázza. Amikor a cigány felesége meglátta a csendőr-mestert, többször a gyermekére kiáltott, hogy a kályhára vigyázzon. Az asszony viselkedése fokozta a gyanút és az őrmester szó nélkül a kályhához sietett. Alaposan megvizsgálta és a belsejében nagyobb mennyiségű hamis pénzt és a hamisítványok előállításához szükséges szerszámokat talált. A cigányt erre a csendőrségre kísérte, ahol beismerie, hogy már hónapok óta foglalkozott kétszázötven és száz leles ércpézn hamisításával. A hamis pénzeket tizenegy társa hozta forgalomba. Vallomása szerint közel százezer lei értékű hamisítványt sikerült így elhelyezniük. A cigányt és öt társát a csendőrök elfogták és őrizetbe vették, míg a többi elment a környékről. Kézrekerítésükre tovább folyik a nyomozás.

Nagy sztrájk Amerikában.

Megirtuk, hogy Amerikában nagy sztrájk tört ki a gépkocsiparban. Képünk a Clevelandi (Ohio) gépkocsigyár előtt készült, ahol 3000 munkás tette le a szerszámot.

Kémek halálos versenyfutása a titokzatos Yamato-tervért

London, január hó.

A felkelő nap Japán, a vörös csillag a Szovjet, a sok fehér csillag pedig az Egyesült Államok. Ez a sok tarka égitest ott világít a földgolyóbis legkeletibb szegletében s a japán-kinai tenger fölött bonyolult köríveket ír le. A csillagász az ilyen körívekre azt mondja, — szférák. A diplomácia úgy nevezi, — érdekszférák; — és ha a diplomácia valamit nagyon fenkölt jelszóval keresztel el, rendszeren abból származnak a legkeservebb földi nyomorúságok.

Ami a földrajzi terepet illeti. Kína akkora, mint Európa fele. Peking, a régi főváros, közel került az északi határszélhez s mint afféle határvárosban, hemzsegek benne a kémek és a politikai fezőrök. Nanking az új főváros messze délen, közelebb van a mennyei birodalom szívéhez. Peking fölött Mandsukuot, Japán anektálta s további terjeszkedési iránya belső Mongólia felé mutat, nyugatra.

Az összes érdekelt hatalmak kémszervezeteihez hasonlóan a japán Imperial Service is Pekingben ütötte tehát fel főhadiszállását s Yamato báró vezetése alatt elkészítette benső Mongólia anektálási tervét. Amikor egy ilyen tervet elkészül, az összes érdekszférák súlyosan érintve érzik magukat és valamennyi szeretné ismerni a tervet. Elindul a hajza a titkos iratok után s az izgalmas küzdelemből, — ha könyvben folyik le, érdekes kémregény lesz, ha az életben és valóságban, — vérontás és külpolitika.

A Yamato-féle tervek azonban roppant terjedelmesek. Egy egész írártár, sok mázsára rugó papírossal. Nemcsak Mongólia katonai, gazdasági és közigazgatási feldolgozása van benne, hanem még az is, hogy a legkisebb városokban az egészen középszerű kínai hivatalnokok, hogyan, mikép és mennyiért vesztegethetők meg a japán célok érdekében. A japán kémszervezet hangyaszorgalommal dolgozik és alapos munkát végez.

Egy ilyen terjedelmes írártár kézrekerítése az érdekelt szférák számára lehetetlen feladat, de szerencsére a tervetnek is volt egy vezérkönyve, mint az előadásra kerülő zemenűveknek szokott lenni, amiből, ha a hangszerelés hiányzik is, de a vezető vonalak és szempontok világosan megismerhetők. A hajza tehát a Yamato-féle vezérkönyv után indult.

Clark, az Egyesült Államok pekingi információs megbízottja indította el a vadászatot. A japánokkal nem is kísérletezett, mert velük túlnagy lett volna a kockázat, hanem egy Edith Beard nevű angol kémnőt küldött a tűzbe. A feltűnő szép hölgy meghódította Robinson bankárt, egy bizonytalan származású kalandort, a japánok egyik fehérbőrű kémjét s ketten együtt meg is szerezték a vezérkönyvet. Csakhogy amikor megvolt, nem adták át az amerikaiak, hanem nagyobb összegért Tien-Fu kínai tábornok kezére játszották.

A japán ellenkémszervezet azonnal munkába lépett s másnap az angol hölgyet és Robinson bankárt lakásukon a Hotel Eurpéiben selyemzsinórral megfojtva találták. A titokzatos gyilkosságból érdekes újsághír lett az ázsiai és az európai lapokban, de minden nyomozás holtpontra jutott. Mögötte az rejtőzött, hogy Tien-Fu marsall elolvasta a vezérkönyvet, de egyelőre csak saját személyében, mert mielőtt bárkivel közölhette volna, vasúti kocsija, amelyben utazott, felrobbant és a szilánkok a marsallt megölték, a vezérkönyv pedig visszakerült Pekingbe Yamatohoz.

Yamato most már az egész írártárral Japán felé akart menekülni, felült a peking-tien-sini vonatra, de sohasem érkezett meg a végállomásra. Az tény, hogy az amerikai Clark is ugyanazon a vonaton utazott, amelyiken a japán bárót egyetlen revolverlövés megölte. A vezérkönyv újra eltűnt s most már Clark

menekült vele tovább, ellenkező irányban, Charbin felé.

Charbin már orosz érdekszfóra. Az amerikai kémnek az úton alkalmá nyílt, hogy a vezérkönyvből felvételeket készítsen, azokat továbbítsa, úgyhogy ezek után a japán titkos tervet már Washingtonban is olvasták. Charbinnél azonban nem jutott tovább. Az egészségtelen vidéken a tifusz leütötte lábáról, kórházba került és meghalt. Még el sem temették, amikor a titkos irat már ott volt a szovjet megbízottak kezében, akik szintén fotografálták, továbbították s így a tervet hamarosan Moszkvában is olvasták.

Maga a könyv pedig újra visszakerült Kiuába, de most már Csangszuliang kezébe s így, végre, utoljára, a legjobban érdekelt Kína is tudomást szerzett a terről. S ez már a legutóbbi hetek története.

Csangszuliang régi barátja volt a robbanásnál elpusztult Tien-Fu marsallnak. Apját is a japán kémszervezet ölette meg s így a legszemélyesebben érdekelve, halálos ellensége volt Japánnak. Ami most a tudomására jutott

az eddigi ellenszenvét a legnagyobb keserűség fokozta. Saját személyében japánellenes offenzívát határozott el, ha lehet, a nankingi kormányal egyetértve, ha nem, nélküle, sőt ellene. A helyzet eleinte ez utóbbi irányba hajlott és ekkor történt, hogy Csang-Kai-Sek miniszterelnököt és fővezért foglyul ejtette, néhány kevésbé jelentős miniszterével együtt.

A világbéke a távol keleti fronton és a sokféle égitestek érdekszférájában hajszálra csüngött s ezzel tán Európa békéje is, mert azt már tapasztalásból tudjuk, hogy nincs a világnak az a távoli szeglete, amelyik, ha kigyullad, a mi tűzoltóinkat is ne érdekelné.

Szerencsére a kínai tábornokkonfliktus mosolyogva végződött, mint egy-egy jól sikerült mozidarab. A kínai ellenzéki lapok ugyan emlegetik, hogy Csang-Kai-Sek miniszterelnök-fővezérnek nem hiába sógora a kínai leggazdagabb bankár, névszerint Szun úr, aki a kibéküléssel kapcsolatban néhány nagyszegű csekket írt alá, ezt azonban az érdekelt felek egyértelműleg tagadják. Tény az, hogy a lázadó tábornok és a foglyul ejtett fővezér ország-világ előtt kibékülve, a legjobb barátságban jelentek meg Nankingban.

Ezzel a heppyy-ennel befejeződött a keleti égbolt égitestekének szférikus bonyodalma s tekintve, hogy a Yamato-féle tervet most már mindenki olvasta, akit csak legtávolabbról is érdekelt, ez a végkifejződés kínai módra bölcs és a legokosabb. (—n—d)

A budapesti rendőrség Lublovári muzeumi gondnokot gyanúsítja a Vigyázó-kincsek eltulajdonításával

A zálogházi becsűs vallomása után letartóztatták Lublovári Györgyöt

Budapestről jelentik: A rendőrség letartóztatta és az ügyészségnek adta át Lublovári Györgyöt, a Tudományos Akadémia rákoskeresztúri Vigyázó-múzeumának gondnokát, mert olyan nyomok jutottak tudomására, hogy a 100.000 pengő értékű ékszereket nem lopták el, hanem ő értékesítette azokat. Már a lopás felfedezése után is feltűnő volt, hogy a kastély ablakai teljesen

zárva voltak és semmi nyom se mutatott arra, hogy ott belérők jártak. A legutóbb pedig az egyik zálogház becsűse személyleírást adott arról a személyről, aki a kastélyból eltűnt ékszerek egy részét zálogba tette. Ez a személyleírás pedig teljesen Lublovárirra illik, akinek nemrégiben fel is mondott az Akadémia.

A „Pietas” Temetkezési segélyegyesület megkapta a jog.személyiséget

Komoly társadalmi munka kezdetét jelenti a „Pietas” Temetkezési segély egyesület megalakulása és jogiszemélyiségének elnyerése, amelynek célkitűzését — a nyugati államokban már működő hasonló társadalmi egyesületek mintájára — egyetlen mondatban foglalhatjuk össze: „Segítsünk hátramaradtainknak!”

Nincs szomorúbb valóság, mint az elmúlás ténye, de ez fokozottabban elviselhetetlen akkor, ha a családító elhunytával a hátramaradtok a legkétségbeesettebb anyagi bizonytalanságba kerülnek.

Hosszú hónapok gondos munkájának és az egyesület vezetői nagy körültekintésének tudható be az, hogy az egyesület a dolgozó társadalom legszűkebb rétegei számára lehetővé teszi egy egészen jelentéktelen havi tagdíj ellenében, hogy mindenki gondoskodhassék hátramaradtjain. Hogy gondoskodás történhessenek arra az esetre, amidőn a kenyérkereső családfele kezéből a munkaszerszám kihull és az anyagi javak nélkül visszamaradtak a nagy szükségükben legalább a legszűkebbeket megkaphassák a temetkezési segély formájában. Ezen humánus és szociális cél megvalósítását tűzte ki feladatának a „Pietas”, amelynek a vezetőségében különböző társadalmi és érdekképviseleti tényezők vesznek részt. Egyébként a vezetőség részéről az egyesülettel kapcsolatban a következő információt kaptuk:

„Egyesületünk — a már működő intézményekkel szöges ellentétben — nem a csoportos kölcsönösségi formát vette alapul, hanem éppen ellenkezőleg, az egyéni és matematika-technika bázison építi fel céljainak megvalósítását. Nem

szükséges éppen itt közeli példákra rámutatnunk, hogy a minden komoly anyagi és erkölcsi alap nélkül működő úgynevezett „kölcsönös” intézmények a megalakulásuk pillanatában a bomlás csíráját hordják magukban, miután a segélyjogosultság és a ténylegesen nyújtott segélyösszeg viszonyában úgy az anyag, mint az erkölcsi biztosíték teljesen hiányzik. A kölcsönösségen alapuló hasonló intézmények fizetőképessége mindig a még életben maradt tagok fizetői akaratától függ, ez pedig egy olyan kiszámíthatatlan tényező, amelyben megbízni egyáltalában nem lehetséges. Ezért az évtizedes tapasztalat és a kérdésnek alapos tanulmányozása emelte törvényt egyesületünk számára azt az elvet, hogy a tagok halálózasi segélyigénye egy ardeali előkelő és szolid intézet által egyénenként garantáltassék és csakis ez teszi lehetővé, hogy egyesületünk bármely tagunk elhalálózása esetén a teljes segélyösszeget 24 órán belül kifizeti.

Az egyesület szervezése, — mint informálva lettünk, már megindult, — s a közönség általános érdeklődéssel tekint a házagpótló társadalmi munka elé.

Bővebb felvilágosítást kaphat bárki az egyesület hivatalos helyiségében, Oradea, Rimanóczy-u. 3., I. em. 9.

Olvassátok és ter'esszétek

a Magyar Lapok-at!

RÁDIÓ

Az órákat romániai időszámítás szerint közöljük.

VASARNAP, JANUÁR 17.

Bucuresti. 7.30 Reggeli műsor. 12.10 Karének. 12.50 Dinicu zenekar. 13.30 Harangszó, egyházi beszéd. 13.50 Egyházi dal lemezen. Valásos felolvasás. 19 Időszzerű anyag. 19.10 Tánczene. 20.30 A nemzet órája. 20.50 Karének. 22.20 Hangjáték. 22.55 Rádiózenekar. Strauss János-est.

Budapest I. 10.30 H. 11—11.55-ig Ref. istentisztelet. 12—13.15-ig Egyházi ének és szentbeszéd. A szentbeszédet mise után Strecke Ernő hittanár mondja. 13.30 Operaházi zenekar. 15.15 Hanglemezek. 16 Gazdasági előadás. 16.50 A rádió szalonzenekara. 17.50 Előadás. 18.20 Öreg cigányprimások zenekara. 19.30 Csevegés. 20 Gyenge Anna énekel. 20.40 „Rang és mód”. Szindru. 23 Jazz-zenekar. 23.40 Katonazenekar.

HÉTFŐ, JANUÁR 18.

Bucuresti. 6.30 Reggeli műsor. 13.10 Lemezek. 14.30 Lemezek. 17 Felolvasás. 18.15 Szimfonikus lemezek. 19.10 Szórakoztató zene. 20 Felolvasás. 20.20 Szórakoztató zene. Eilenberg: Induló. Jessel: Ólomkatonák díszszemléje. Manfred: Fényes napokból. Lincke: Induló. Sziámi órszolgálat. Petras: Facipós tánc. Lindemann: Keleti varázsló. Brunetti: A csődör. 21.10 Felolvasás. 21.25 A cernauti filharmonikusok vonósnégyese. Smetana: Vonósnégyes. 22.05 Felolvasás. 22.10 Hagiopol Julia énekel. Liszt: Szerelmi dal. Verdi: Trubadur, ária. Catalini: La Wally, ária. Leoncavallo: Szerenád. 22.45 Vendéglői zene.

Budapest I. 7.45 Torna. Hanglemezek. 8.20 Étrend. 11 Hírek. 11.20 Felolvasás. 11.45 Felolvasás. 12.10 Vizjelzés. 13 Harangszó. 13.05 Zongora. 13.40 H. 14 Szalonzenekar. 15.40 H. 17.15 Diákfelőrá. 17.45 Időjelzés. 18 Zenés filmrészletek. 18.35 Előadás. 18.05 Ének, zongorakísérettel. 19.35 „János vitéz” (Felolvasás). 20.15 Cigányzenekar. 21.05 Filharmonikus hangverseny. 22 H. 23.05 Időjárás. Majd: Hanglemezek.

KEDD, JANUÁR 19.

Bucuresti. 6.30 Reggeli műsor. 13.10 Hanglemezek. 18 Constantinescu-zenekar. Közben 19: Időszzerű anyag. 19.55 Felolvasás. — 20.15 Opera-kettősök lemezek. 20.55 Felolvasás. 21.25 A filharmonikusok szimfonikus hangversenye az Atheneumból. 23.10 Vendéglői zene.

Budapest I. 7.45 Torna. Hanglemezek. 8.20 Étrend. 11 Hírek. 11.20 Felolvasás. 11.45 Felolvasás. 12.10 Vizjelzés. 13 Harangszó. 13.05 Az 1. honvédegyezred zenekara. 14.30 Balalajka-zenekar. 18 Hegedű. 18.30 Előadás. 19 Hanglemezek. 19.50 Előadás. 20.30 „Trubadur”. Operaházi előadás. 23.40 Cigányzenekar.

SZERDA, JANUÁR 20.

Bucuresti. 6.30 Reggeli műsor. 13.10 Hanglemezek. 18 Szórakoztató zene. Szünetben hírek. 20 Felolvasások. 20.35 Közvetítés az Operaházból.

Budapest I. 7.45 Torna. Hanglemezek. 8.20 Étrend. 11 Hírek. 11.20 Felolvasás. 11.45 Felolvasás. 13.05 Hanglemezek. 14.30 Cigányzene. 18 Férfikar. 18.45 Előadás. 19 Szalonzenekar. 20.10 Előadóest. 21 Zenekar. 21.50 Ének cigányzenével. 23 Zongorahármas. 0.15 Jazz-zenekar.

CSÜTÖRTÖK, JANUÁR 21.

Bucuresti. 6.30 Reggeli műsor. 13.10 Hanglemezek. 18 Felolvasás. 18.15 Katonazene. 19.10 Rádiózenekar. Tinel: Induló. Braunsfels: Galamb-nász. Goldmark: Menyasszonydal; Kerthen Smetana: Lakodalmi jelenetek. Grieg: Norvég-nászmenet. Dragov: Lakodalom. Mendelssohn: Nászinduló. 20.05 Felolvasás. 20.25 Bojenescu Sándor román dalokat énekel. 21 Üzenetek. 21.15 Jazz. 22.45 Vendéglői zene.

Budapest I. 7.45 Torna. Hanglemezek. 8.20 Étrend. 11 Hírek. 11.20 Felolvasás. 11.45 Felolvasás. 12.10 Vizjelzés. 13 Harangszó. 13.05 BSZKRT-zenekar. 14.20 Időjelzés. 14.30 Ének. 15 Hegedű. 15.40 H. 17.15 Előadás. 17.45 Időjelzés. 18 „Borászati tanfolyam III. része. 18.30 Cigányzenekar. 19.30 Előadás. 20 Zongora. 20.35 Vidám est. 21.20 Szalonzenekar. 22.20 H. 22.40 Hanglemezek. 24 Olasznyelvű előadás. 0.15 Jazz-zenekar. H.

PÉNTEK, JANUÁR 22.

Bucuresti. 6.30 Reggeli műsor. 13 Lemezek. 14.30 Lemezek. 18 Szórakoztató lemezek. 19 Időszzerű anyag. 19.10 Régi olasz zene. Felolvasás hangpéldákkal. 21.30 Mileteanu zongoramű-

vésző és Albu hegedűművész román szerzők műveit adja elő. 22.45 Kis rádiózenekar. Pasquhil: A paradicsom virágai, egyveleg. Waldteufel: Gyémántmező, keringő. Karste: Az első csók. Zander: Éjjeli találkozás. Bazant: Tanganilla. Brusso: Fiametta. Kronegger: Kolostorban, egyveleg.

Budapest I. 7.45 Torna. Hanglemezek. 8.20 Étrend. 11 Hírek. 11.20 Felolvasás. 11.45 Felolvasás. 12.10 Vizjelzés. 13 Harangszó. 13.05 Cigányzenekar. 14.20 Időjelzés. 14.30 Verdi-hanglemezek. 15.40 H. 17.15 Diákfelőrá. 17.45 Időjelzés. 18

Példaképek

az életszentség útján:

Müller Lajos S. J.:

Benigna Consolata nővér élete; a híres misztikus lélek élete, naplója, magánnyilatkozásai, ájtatosságai, tanácsai. Ára . . . . . 95 lei.

Csávossy Elemér S. J.:

Egy sir a Duna fellett. Egy napjainkban elhunyt magyar vizitációs nővér élete. lelki fejlődése, sok követhető erénypéldája Ára . . . . . 55 lei

Wagner:

Mai lányok életstílusa; szentéletű fiatal lányok nevelőhatásu, érdekes életrajza Ára: . . . . . 60 lei.

Andrassy S. J.:

Jézus nyomában. P. Pignatelli S. J. a száműzött herceg életrajza, a jezsuitarend feloztatása idejéből. Rendkívül érdekes és tanulságos. Ára: . . . 115 lei

Kapható: KÖNYVOSZTÁLYUNKNÁL.

Előadás. 18.30 Hangversenyzenekar. 19.45 Előadás. 20.15 Előadás régi magyar tánclemezekkel. 21.15 Babits-versek. 21.40 Dohnányi Ernő zongorázik. 22.20 H. 22.40 Szalonzenekar. 23 Külügyi negyedóra. 24 Hírek angol nyelven. 0.05 Csorba Dezső és cigányzenekara muzsikál. H.

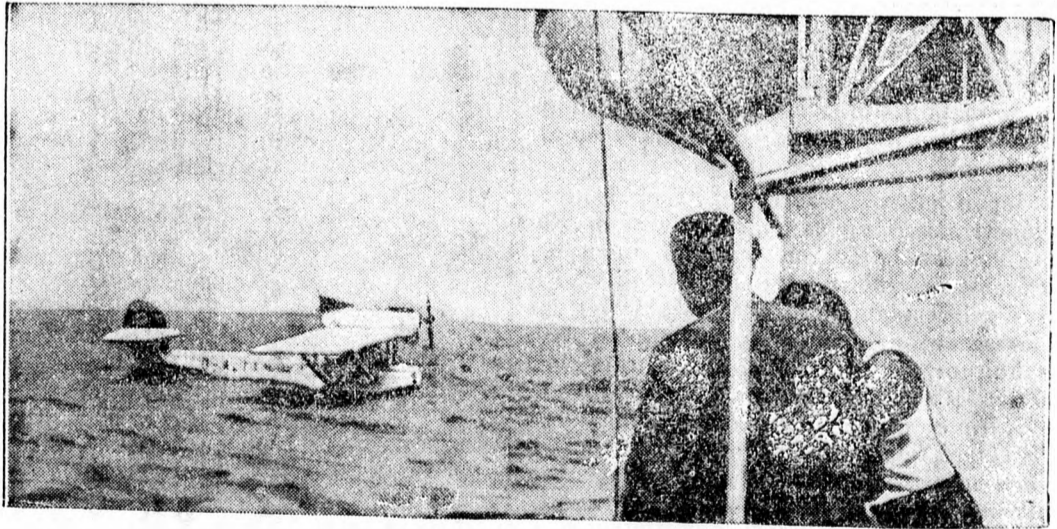
SZOMBAT, JANUÁR 23.

Bucuresti. 6.30 Reggeli műsor. 13 Marcuzenekar. 18 Felolvasás. 18.15 Szórakoztató lemezek. Közben 19: Időszzerű anyag. 20 Felolvasás. 20.20 Mandolin zenekar. 21.15 Felolvasás. 21.30 A rádiózenekar szimfonikus hangversenye. Szünetben 22.15 Vendéglői zene.

Budapest I. 7.45 Torna. Hanglemezek. 8.20 Étrend. 11 Hírek. 11.20 Felolvasás. 11.45 Felolvasás. 13.05 Férfi-énekötös. 14.30 Szalonzenekar. 17.15 Mese. 18 Mit üzen a rádió? 19.15 Előadás. 18.45 Nagy Izabella magyar nótákat énekel. 20.50 Két egyfelvonásos. 22.10 Lemezek. 23.45 Operaházi zenekar.

A kiadéshivatal üzenetei

Csányi Kálmán, Cojocna. Köszönettel igazoljuk 1937. évre szóló előfizetésének vételét.

Német repülőgép az Atlanti óceánon.

A délamerikai német postarepülőgép az afrikai Dakar közelében kényszerleszállást végzett az Atlanti óceánon. A német repülőgép segítségére sietett a francia „Air France” légijárat, amely motorshajót küldött a bajbajutott német pilótákhoz, akik kijavítva a géphibát, tovább repültek Dél-Amerikába. Képünk a kényszerleszállás alatt készült.

Készült a Szent László-nyomda Rt. körforpogépe a, Oradea, Strada Regele Carol II. No. 5.

Apróhirdetések

Apróhirdetések díja szavankint 3 lei, vastagabb betűvel 6 lei. Legkisebb apróhirdetés ára 20 lei. (Az állástkeresőknek 33 százalék kedvezmény). Cím a kiadóban 10 lei.

Adás-vétel

Gyermekköcsi, keveset használt, teljesen jó állapotban eladó. Oradea, Str. Hasdeu 16. szám. Kereszt-épület.

Fényképezőgép 6 x 9 és 4 1/2 x 6-os eladó. Oradea, Bul. Bucureștilor 5., em., bal.

Három telek egy tagban eladó a Joșia-telep központjában. Cím a kiadóban.

Oposzura férfi bunda, közép termetre, kítűnő karban, olcsón eladó. Dr. Suhayda György, Oradea, Str. Delavrancea No 18

Bucureștiben biztos existenciájú magyar penzió napi 100 - 140 vendéggel, betegség miatt sürgősen eladó. Cím a kiadóban.

Egy jó vaskályha olcsón eladó. Érdeklődni lehet Oradea, Str. Renasterei 8. Nilges-telep, Lantos.

Gyomorégés, és gyomorsavtúltengés, emésztési zavarok, epébaj ellen biztos hatású a Magotin gyomorpor. Ára 60 lei. Lerakat: Csanda gyógyszerár. Oradea.

Eladó henteseknek egy tőtő gép. Tóth, Oradea, Str. Vasile Conta 4 szám.

Alkalmazás

Mindenes jó fizetéssel, azonnal felvétetik. Oradea, Str. Matei Corvin 1. emelet

Fiatal, jó munkás cukrász segéd, állást keres. Vidéken is. Cím a Molnár cukrászdában. Oradea, Bul. Regele Ferdinand No. 26.

Hilánféle

Hölgyek figyelmébe! A legdivatosabb és leg-elegánsabb női ruhák Zenker divatszalonjában készülnek. Szabást tanítok. Oradea, Bulv. Reg. Ferdinand No 44.

Haszonbérbe

keresek Oradea közelében 20—100 holdas birtokot. Orbán, str. Crișan 2.

Inzestrare Consolidare kölcsönkötvények, adóbonok adás-vétele, szelvények beváltása Agrár Takarékpénztárnál. Oradea.

MAGAS

árért veszek aranyat, ezüstöt, brilliántot bármilyen mennyiségben, HERBST ékszerész Oradea, Bul. Regele Ferdinand No. 3.

Lakás

Szövőüzemnek alkalmas helyiségek kiadók. Oradea, Strada Nic. Zsiga 52.

Szuterrén

helyiség kiadó, kiválóan alkalmas raktárnak vagy műhelynek. Oradea, Piata Regina Maria 3. Ertekezni lehet délután 2—4-ig.

3 szobás

modern lakás, áthelyezés miatt azonnal kiadó. Oradea, Strada Oltenia 15. szám.

Kiadó

szép burtozott parkettes szoba, hivatalnoknak vagy magános urinak alkalmas. Oradea, Str. Stramba No 2.

Kiadó

1—2 szoba butorral 1 vagy 2 személy részére, vagy házaspárnak, esetleg teljes ellátással fürdőszoba használat. Oradea, Bulv. Reg. Ferdinand 26. szám.